

Financieel Jaarverslag 2022

Inhoud

Voorwoord	5
Financieel beleid	6
Kerninformatie van de VNG	15
Samenstelling bestuur en directie VNG	17
Enkelvoudige jaarrekening 2022	19
Enkelvoudige balans per 31 december 2022	20
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2022	22
Toelichting algemeen	24
Toelichting op de enkelvoudige balans	30
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	40
Geconsolideerde jaarrekening 2022	51
Geconsolideerde balans per 31 december 2022	52
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2022	54
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	56
Toelichting op de geconsolideerde balans	57
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	61
Overzicht mutatie eigen vermogen	64
Overige gegevens	65
Overige zaken betreffende de jaarrekening	66
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	67

Voorwoord

2022 was een jaar van crises: corona, Oekraïne, de asielzoekersopvang, stikstof, bestaanszekerheid, en het woningtekort. Gemeenten hadden er de handen aan vol. Het regeerakkoord bracht in 2022 financieel niet wat gemeenten nodig hebben: langjarige financiële zekerheid. De VNG-inzet is al jaren gericht op structurele financiële duidelijkheid en betere interbestuurlijke verhoudingen. Beide zijn helaas onvoldoende gerealiseerd.

De VNG eindigde het jaar met een negatief resultaat van € 4,2 miljoen. Dit is conform het besluit van de Algemene Ledenvergadering (ALV) in 2018 over het gefaseerd inzetten van eigen vermogen. In de begroting voor 2022 was een negatief resultaat opgenomen van € 4,6 miljoen; het resultaat is dus uiteindelijk iets beter dan begroot. Van het negatieve resultaat is ruim € 1 miljoen te wijten aan slechte resultaten in de beleggingsportefeuille. Het was geen gunstig jaar op de beurs.

Twee belangrijke financiële onderwerpen vallen op in 2022. Begin dit jaar is ruimte in de begroting ingezet om gemeenten te ondersteunen bij de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en het VNG-bestuur maakte extra budget vrij voor werkzaamheden van de VNG Kennishub. Die faciliteert en stimuleert het ontwikkelen en delen van kennis, zowel binnen de VNG als met en tussen gemeenten. We doen dit samen met gemeenten en kennisinstellingen. De Kennishub past in de transities waarin technologie en data een grote rol spelen. Het gaat ook om het organiseren van denkkracht over de grote maatschappelijke veranderopgaven en de rol van de overheid. Samen met de Argumentenfabriek hebben we hiervoor in 2022 initiatief genomen voor de Denktank Nederland 2040. Dit is een breed beraad van bestuurders en betrokken burgers, bedoeld om gezamenlijk een langetermijnperspectief neer te zetten. Het idee is dat een sterke overheid de transformaties in goede banen moet leiden en de burgers bestaanszekerheid garandeert. Gemeenten spelen daarin een sleutelrol omdat ze de uitvoering goed kennen, en ook de leefwereld van hun inwoners.

Het is de laatste keer dat ik dit financieel jaarverslag inleid. Volgend jaar staat op deze plek mijn opvolger Sharon Dijkma. Ik wens haar veel succes in de eervolle en belangrijke rol van voorzitter van de VNG.

*Jan van Zanen,
Voorzitter Vereniging van Nederlandse Gemeenten*

Financieel beleid

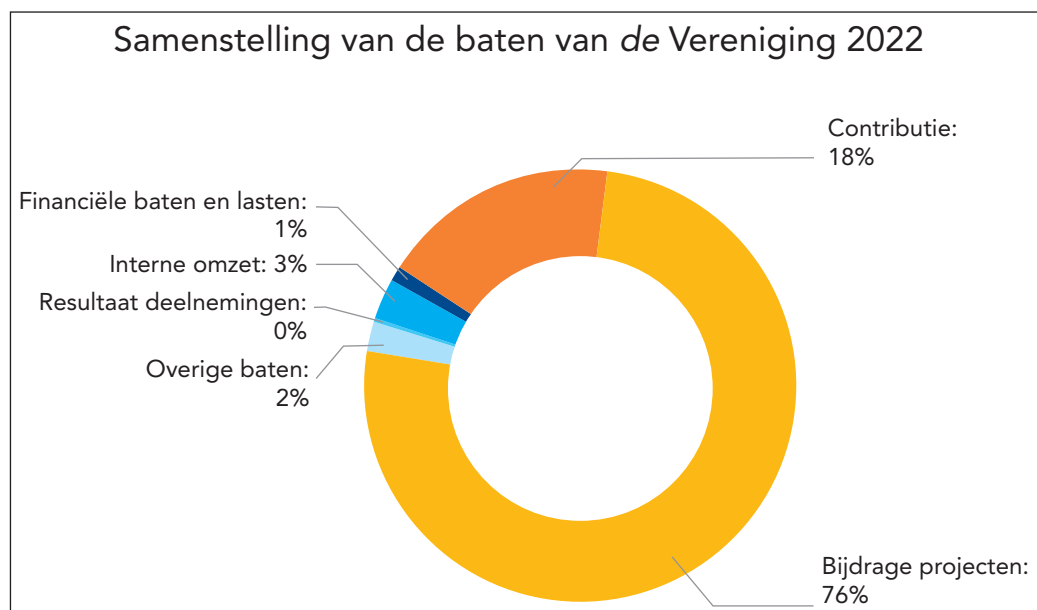
Het financieel beleid richt zich in 2022 evenals voorgaande jaren op een stabiele begroting en het altijd kunnen voldoen aan (betalings-)verplichtingen. Op basis van de in de ALV van juni 2018 vastgestelde contributiesystematiek (en daaruit volgende begrotingsgrondslagen) wordt de bestemming van het resultaat van de bedrijven en beleggingsportefeuille bij het vaststellen van de jaarrekening in de ALV besloten.

In de meerjarige begrotingsystematiek is gekozen voor een combinatie van een contributiestijging van 1% bovenop de index als gevolg van de inflatie en een geleidelijke afbouw van de financiële reserves. In de toelichting op het contributievoorstel is geconstateerd dat het voor een stabiele begroting en een transparante verantwoording nodig is dat de basisactiviteiten (de kernorganisatie) uiteindelijk worden gedekt uit structurele inkomsten. Zolang de 100% dekking vanuit de contributie nog niet is gerealiseerd, wordt het begrotingstekort gefinancierd vanuit het vermogen.

In de begroting 2022 is een dekking opgenomen uit het vermogen van € 4,584 miljoen en € 0,607 miljoen als dekking voor de afschrijvingslasten voor verbouwing van de Willemshof.

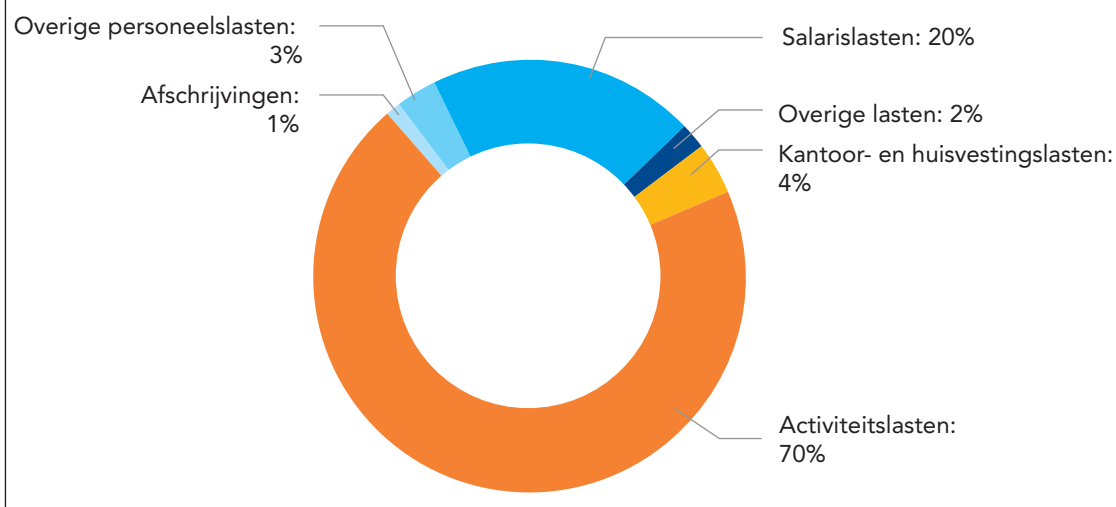
De samenstelling van de baten en lasten van de VNG

De Vereniging streeft in haar begroting naar een volledige dekking van de kernorganisatie uit de contributie. Naast de contributie en de inzet van het eigen vermogen zijn er ook andere bronnen waaruit de kosten van de organisatie als geheel worden gedekt. Ook subsidies en bijdragen uit het Fonds GGU vormen een wezenlijke bron van inkomsten.

De lasten worden onderverdeeld in salarislasten, overige personeelslasten, activiteitenlasten en de overige vaste lasten (zoals huisvestingskosten, ICT en overige kantoorkosten). Onder de activiteitenlasten staan de lasten voor adviezen derden, bijeenkomsten en voorlichting. Deze lasten worden veelal gedekt vanuit de subsidies en GGU-middelen.

Samenstelling van de lasten van de Vereniging 2022

Beleggingsportefeuille

De VNG heeft in het verleden besloten om een beleggingsportefeuille aan te houden voor vermogen dat niet op korte termijn aangesproken hoeft te worden. Het beleggingsbeleid is gericht op een horizon van 5 tot 10 jaar. De doelstelling van de beleggingen is een stabiele vermogensontwikkeling met een gemiddeld jaarrendement van circa 4%. De lange termijn beleidsbenchmark die de gewenste risico/rendement verhouding van het bestuur van de Vereniging weerspiegelt, bestaat uit een portefeuille die is samengesteld uit wereldwijde aandelen (10%), onroerend goed (5%), absoluut rendement (10%) en Euro obligaties (75%).

De samenstelling van de lange termijn benchmark en de hierbij afgesproken beheerlijnen blijkt voor de toekomst steeds minder passend om binnen de gewenste risico/rendement verhouding te komen tot een langjarig rendement van 4%. Oorzaak hiervan is de ontwikkeling van de rente op lange termijn. Gezien het voorgaande wordt momenteel onderzocht in hoeverre het vermogensbeheercontract moet worden gewijzigd om aan de 4% rendementsdoelstelling te kunnen blijven voldoen, zonder dat gewenste (en aanvaardbare) risico/rendement verhouding hierbij wordt los gelaten.

Omvang van de beleggingsportefeuille

Ten opzichte van het voorgaande jaar is de effectenportefeuille, inclusief saldo rekening courant en beheerkosten, met € 8,609 miljoen (=12,75%) in omvang afgenomen. Na eliminatie van beheerkosten wordt deze afname veroorzaakt door het lagere koersresultaat (€ -9,168 miljoen (14%)) ten opzichte van waarde per 01-01-2022. De ontvangen dividenden matigen het effect van de afname van de effectenportefeuille met € 0,625 miljoen. Er zijn in 2022 geen middelen onttrokken aan de effectenportefeuille noch is er gestort op de effectenportefeuille.

Waarde beleggingsportefeuille

De waarde van de beleggingsportefeuille ultimo 2022 komt uit op € 58,91 miljoen. Dit is inclusief het saldo rekening courant (€ 1,34 miljoen) dat de beheerder van de beleggingsportefeuille gebruikt voor aan- en verkopen.

Samenstelling resultaat beleggingsportefeuille

Het beleggingsresultaat bepaalt de toe en afname van de waarde van de portefeuille op de balans.

Het resultaat op de beleggingsportefeuille na aftrek van management- en custodiantkosten bedraagt € 8,609 miljoen negatief. Dit is als volgt samengesteld (* € 1.000)

Coupon	-	
Dividenden (na dividendbelasting)	625	
Rente	-	
Netto inkomsten		625
Overige lasten effectenportefeuille		-66
Koersresultaat		-9.168
Beleggingsresultaat		-8.609

Het percentuele resultaat van de effectenportefeuille 2022 komt hiermee uit op -12,75%. Met de voor de portefeuille overeengekomen benchmark wordt een resultaat beoogd van 4%. Het beleggingsresultaat blijft dus dit jaar met 16,74% achter ten opzichte van de benchmark.

Herwaarderingsreserve

Het cumulatieve ongerealiseerde resultaat ultimo 2022 (= de theoretische waarde van de herwaarderingsreserve) bedraagt € 2,694 miljoen negatief.

Sturen op liquiditeitspositie en werkkapitaal

Liquiditeitspositie

De Vereniging wil op het gebied van liquiditeitsbeheer 'in control' zijn. Het uitgangspunt is dat het liquiditeitssaldo niet onder nul mag dalen.

Dit wordt bereikt door:

- het jaarlijks opstellen van een kasstroomoverzicht op basis van de geconsolideerde jaarrekening;
- het beheersen van de jaarlijks toegestane investeringen;
- het streven naar een voorspelbaar en optimaal winstuitkeringsbeleid van de door de VNG (in) direct gehouden bedrijven;
- het periodiek verkopen van een deel van de effectenportefeuille indien nodig voor een aanvaardbare liquiditeitspositie;
- een goede en adequate informatievoorziening.

De liquiditeitspositie is het saldo van de liquide middelen en de kortlopende schulden aan kredietinstellingen. Ultimo 2022 bedraagt de liquiditeitspositie van de Vereniging € 37,65 miljoen. In 2021 kwam het saldo uit op € 33,15 miljoen.

Vermogen en solvabiliteit

De solvabiliteit wordt gebruikt om inzicht te krijgen in de financiële gezondheid van de organisatie op langere termijn. Dit kengetal geeft aan in hoeverre met het vermogen de kortlopende alsook de langlopende schulden kunnen worden terugbetaald. De solvabiliteitsratio van de Vereniging uitgedrukt als percentage van het eigen vermogen bedraagt per balansdatum 2022 37,17% (44,46% per balansdatum 2021). De ten opzichte van 2021 verminderde solvabiliteit wordt veroorzaakt doordat het eigen vermogen is afgenomen als gevolg van voornamelijk koersverliezen op effecten en de daaruit volgende afname van de

bestemmingsreserve en door het negatieve resultaat 2022. Een solvabiliteitsratio van 37,17% bij de Vereniging wordt solide bevonden.

De VNG heeft als gevolg van de verkoop van enkele panden in het verleden en het resultaat van haar deelnemingen een vrij vermogen, dat in een effectenportefeuille wordt aangehouden. Tot en met 2018 werd het rendement op het vermogen gebruikt als aanvulling op de contributie. Vanaf 2019 wordt het rendement op de effectenportefeuille niet begroot en uitgegeven in het boekjaar, maar wordt de bestemming van het rendement meegenomen bij de vaststelling van de jaarrekening.

Vanaf 2019 wordt geleidelijk de contributie verhoogd met 1% per jaar. Dit wordt gedaan onder gelijktijdige afbouw van het vermogen. Zolang de contributie niet dekkend is zal het tekort uit het vermogen worden onttrokken, zoals afgesproken in de ALV 2018.

Het belegde vermogen wordt aangehouden om de volgende redenen:

- Het vermogen wordt aangehouden om de gevolgen van negatieve begrotingen op te vangen. Deze zullen ontstaan door de financiering van de renovatie van de Willemshof in 2009. In 2007 is besloten dat lasten als gevolg van herhuisvesting ten laste van het eigen vermogen komen. Dit geschiedt door middel van het begroten van een verlies gelijk aan de jaarlijkse afschrijvingslast.
- Daarnaast komt het geregeld voor dat de VNG ten behoeve van grote projecten tijdelijk lasten voorfinanciert uit het vermogen. Vanaf 2017 wordt ongeveer € 5 miljoen voorgefinancierd voor de gemeentelijke telefonie.
- Voorts dient het vermogen voor het opvangen van onvoorziene lasten die het gevolg zijn van tegenvallers in de eigen bedrijfsvoering en het financieren van tijdelijke, niet standaard uitgaven die wel voorzien in een behoefte bij de leden om actie op bepaalde terreinen te ondernemen, op te vangen in de begroting.
- Het vermogen dient ook ter dekking van het belangrijkste risico voor de VNG: het WW- en bovenwettelijke WW(BWW)-risico. De VNG is eigenrisicodragers voor de WW en BWW. Het vermogen is nodig in het geval de VNG op enig moment sterk zou moeten inkrimpen en aan een groot deel van haar medewerkers een uitkering moet verstrekken. Gemiddeld genomen hebben de medewerkers een opgebouwd WW- en BWW-recht van ongeveer twee keer het jaarsalaris.
- Het vermogen dient ook om extra uitgaven (bijvoorbeeld niet begrote maar wel op dat moment noodzakelijke uitgaven die in enig jaar ten laste van de exploitatie komen) op te vangen.
- Het vermogen wordt gebruikt om deelnemingen die in zwaar weer zijn gekomen, al dan niet als gevolg van externe omstandigheden, tijdelijk te ondersteunen.
- Het vermogen dient deels ter dekking van het negatieve werkkapitaal.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De VNG onderstreept het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De VNG ondersteunt veel initiatieven met een maatschappelijk karakter op landelijk en gemeentelijk niveau.

De vermogensbeheerder belegt met engagement. Het engagementproces beoogt verbetering te bewerkstelligen bij ondernemingen en fondsmanagers waar bepaalde ESG-aandachtspunten (Environmental Social & Governance) zijn geconstateerd. Verwezenlijking van de uitgangspunten wordt bereikt door de dialoog aan te gaan met ondernemingen en fondsmanagers die ESG-criteria, die de vermogensbeheerder hanteert, schenden.

Deelnemingen

De deelnemingen die de VNG ultimo 2022 (indirect) aanhoudt zijn de volgende:

- **VNG Diensten B.V.:** Fungeert als houdstermaatschappij van de hieronder vermelde dochterbedrijven. De vennootschap maakt gebruik van de vrijstelling tussenconsolidatie als bedoeld in artikel 2:408 BW. De financiële gegevens van de vennootschap en haar dochtermaatschappijen zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening 2022 van de VNG te Den Haag.
Statutaire directie: L.K. Geluk en P.W. Jeroense. Vestigingsplaats: Den Haag.
- **Congres- en Studiecentrum VNG B.V.** (incl. haar dochter VNG Opleiding en Detachering B.V.): Organiseert congressen, workshops, trainingen en studiebijeenkomsten over gemeentelijke en aanverwante onderwerpen en beleidsterreinen.
Statutaire directie: L.D. de Vries. Vestigingsplaats: Den Haag.
- **VNG Risicobeheer B.V.:** Is gericht op risicomangement bij gemeenten. In deze rol adviseert zij over risicovraagstukken en ontwikkelt zij verzekeringsproducten voor gemeenten. Onder andere rechtsbijstandverzekeringen voor collegeleden en ambtenaren, vrijwilligersverzekeringen, zorgverzekeringen en ongevallenverzekeringen brandweer. Voorts adviseert VNG Risicobeheer over risicobeheer bij gemeenten.
Statutaire directie: C. Ravensbergen. Vestigingsplaats: Den Haag.
- **VNG International B.V.:** (inclusief haar buitenlandse dochter CILG): Werkt aan versterking van het democratisch lokaal bestuur wereldwijd. Het bedrijf ondersteunt Nederlandse en Europese gemeenten bij beleidsinnovatie door gebruik te maken van Europese netwerken. VNG International ondersteunt het internationale werk van Nederlandse gemeenten.
Statutaire directie: P.W. Jeroense. Vestigingsplaats: Den Haag.
- **VNG Realisatie B.V.:** Richt zich op het verbeteren van dienstverlening en bedrijfsvoering van gemeenten ten behoeve van hun burgers en bedrijven. Daarnaast helpt VNG Realisatie gemeenten deel te nemen aan de netwerksamenleving en ontwikkelt VNG Realisatie concepten voor een krachtig bestuur.
Statutaire directie: N. Ducastel. Vestigingsplaats: Den Haag.
- **VNG Naleving B.V.:** Adviseert en ondersteunt gemeenten op het terrein van handhaving en naleving, ter verbetering van de uitvoeringskracht waarbij zij zich primair richt op het sociale domein en waarbij zij zich richt op de kennisontwikkeling, innovatie, kennisverspreiding. VNG Naleving ondersteunt de VNG bij door haar gevoerde programma's op voorgenoemd terrein.
Statutaire directie: N. Ducastel. Vestigingsplaats: Den Haag.

Resultaatontwikkeling van de Vereniging

De jaarrekening omvat twee jaarrekeningen, de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening. In de enkelvoudige jaarrekening is het resultaat van de deelnemingen apart opgenomen, terwijl in de geconsolideerde jaarrekening de totale baten en lasten van de VNG en de deelnemingen worden weergegeven, geëlimineerd voor de onderlinge leveringen.

Op hoofdlijnen is de ontwikkeling van het resultaat van de Vereniging als volgt:

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023
Baten	129.502	101.090	134.883	113.081
Lasten	131.123	106.281	138.915	118.704
Bedrijfsresultaat	-1.621	-5.191	-4.032	-5.623
Financiële baten en lasten	1.045	-	-1.261	-
Resultaat deelnemingen	523	-	274	-
Resultaat (voor bestemming)	-53	-5.191	-5.019	-5.623
Bestemmingsreserve	1.177	607	800	1.135
Onverdeeld resultaat	1.124	-4.584	-4.219	-4.488

In de begroting 2022 is rekening gehouden met een dekking uit het vermogen van € 4,584 miljoen. Daarnaast is in de begroting 2022 rekening gehouden met de dekking van de onderstaande afschrijvingslasten vanuit het vermogen voor een totaalbedrag van € 0,607 miljoen:

- De renovatie van de Willemshof, besluit genomen in 2007;
- De herinrichting van de begane grond, besluit genomen in 2018,

Deze lasten worden verantwoord in de staat van baten en lasten en gedekt vanuit het vermogen.

In het tweede kwartaal 2022 is besloten € 1,056 miljoen uit het vermogen te bestemmen voor de werkzaamheden van de Kennishub. De inzet van deze middelen is verspreid over de jaren 2022 en 2023 voor een bedrag van € 0,528 per jaar.

Deze Kennishub heeft op dit moment vooral een bemiddelende rol. Dat wil zeggen dat de hub zich richt op het faciliteren en stimuleren van kennisontwikkeling en -deling intern (binnen de VNG) en met en tussen de leden (gemeenten) van de VNG. De hub doet dit via (structurele) connecties met de kennisinstellingen (door de uitbouw en coördinatie van kennisnetwerken). Met andere woorden: de hub verbindt, structureert en coördineert kennisontwikkeling en -deling en heeft een aanjaagfunctie op het gebied van kennis- en datagedreven werken. De Kennishub wordt binnen en buiten de VNG steeds meer gevraagd te verbinden, adviseren en mee te denken. Er is overal beweging op het gebied van kennis en ook andere partijen lijken in een vergelijkbare puzzel te zitten waar het gaat over kennis en expertise. De realisatie 2022 is uitgekomen op € 0,194 miljoen. Het restant valt vrij in de overige reserves.

Vergelijking realisatie 2022 met begroting 2022

Het resultaat is uitgekomen op € 4,219 miljoen negatief. Het resultaat is daarmee € 0,365 miljoen hoger dan begroot. Het bedrijfsresultaat is € 1,159 miljoen hoger dan begroot. Het resultaat van de deelnemingen en de financiële baten en lasten waren in de begroting niet meegenomen. Het resultaat uit de effectenportefeuille en de deelnemingen bedraagt € 0,987 miljoen negatief.

Het hogere bedrijfsresultaat verklaart deels het positievere resultaat. Het bedrijfsresultaat is een optelsom van de volgende posten:

- Baten: De realisatie in 2022 is uiteindelijk € 33,793 miljoen hoger uitgekomen dan begroot met name veroorzaakt door hoger gerealiseerd projectvolume en de hogere doorbelasting van afgenomen diensten, zoals ICT en de vergoeding voor detachering van interne medewerkers. De nieuwe projecten beïnvloeden het bedrijfsresultaat. Een hogere dan begrote inzet van intern personeel zorgt voor een extra dekking van de overheadlasten.

- De hogere projectbijdrage wordt mede veroorzaakt door nieuwe extern gefinancierde projecten na het vaststellen van de begroting. Tegenover deze projecten staat een nagenoeg gelijke stijging van de projectlasten (inclusief personele lasten).
- De lasten van uitzendkrachten/personeel derden komen 2,621 miljoen hoger uit dan begroot. De extra lasten hebben onder andere betrekking op vervangende inhuur voor openstaande vacatures, detacheringen en zwangerschapsvervanging.
- De kosten van woon-werkverkeer zijn evenals de opleidingskosten lager uitgekomen dan begroot. De reis- en verblijfslasten komen € 0,113 hoger uit dan begroot.
- Vrijval vanuit de egalisatievoorziening van € 0,061 miljoen, als gevolg van de daling van de WW en BWW rechten omdat oud-medewerkers een baan hebben gevonden en geen recht hebben op de uitkering;
- Daling van de reservering van de verlofuren van € 0,119 miljoen.
- De kantoor- en huisvestingslasten zijn ten opzichte van de begroting € 0,689 miljoen hoger. Dit wordt met name veroorzaakt door de hogere automatiseringslasten. Deze zijn € 0,603 miljoen hoger dan begroot. Ook de huisvesting- en onderhoudslasten en de restauratieve lasten waren in 2022 hoger dan begroot.
- Doorbelasting van de inzet van medewerkers voor extern gefinancierde projecten aan projecten. In de begroting werd rekening gehouden met een doorbelasting van € 7,032 miljoen aan baten. Door het gestegen projectvolume was de werkelijke inzet van medewerkers hoger. De werkelijke doorbelasting kwam uit op € 8,047 miljoen, € 1,015 miljoen hoger dan begroot. Dit levert een positief dekkingsresultaat op.

Vergelijking realisatie 2022 met realisatie 2021

Het resultaat van de Vereniging is in 2022 uitgekomen op € 4,219 miljoen negatief. Ten opzichte van het resultaat van € 1,124 miljoen positief over 2021 is dit een daling van € 5,343 miljoen. Zoals hierboven al genoemd zijn er zowel mee- als tegenvallers die voor het resultaat zorgen. Zo zijn ten opzichte van 2021 de lasten relatief meer gestegen dan de baten, is er een negatief resultaat te melden op de financiële baten en lasten en is het resultaat van de deelnemingen lager dan in 2021.

Het bedrijfsresultaat is in 2022 € 2,411 miljoen lager dan in 2021, maar nog altijd hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaak voor de daling van het resultaat is een optelsom van het volgende:

- Een stijging van de salarislasten (conform AVR-ontwikkelingen) en de overige personeelslasten.
- Hogere kantoor- en huisvestingslasten.
- Hogere contributie als gevolg van de afgesproken 1% groei van de contributie, naast het gebruikelijke indexeren.
- Hogere projectbijdragen als gevolg van de extra inzet vanuit Gemeentefonds Saldi, naast de bijdrage uit het Fonds GGU opgericht, voor de gezamenlijke uitvoeringsactiviteiten.
- Het negatieve resultaat werd enigszins gedempt door de vrijval vanuit de egalisatievoorziening. De WW en BWW rechten daalden, omdat oud-medewerkers op de huidige arbeidsmarkt steeds sneller een baan vinden.
- Daarnaast was er ook een lagere reservering voor verlofuren, in 2022 is er door de organisatie meer gestuurd op het tijdig opnemen van de verlofdagen.

Het resultaat uit deelnemingen komt € 0,249 miljoen (47,6%) lager uit ten opzichte van 2021. Het lagere resultaat uit de deelnemingen in 2022 wordt gevonden bij alle VNG-deelnemingen met uitzondering van VNG International B.V. VNG International B.V. wist haar resultaat ten opzichte van het voorgaande jaar te verbeteren met bijna 20%. De terugloop van het resultaat ten opzichte van het voorgaande jaar bij de overige VNG-deelnemingen is veroorzaakt door een aantal factoren die bij iedere deelneming anders is. Zo heeft VNG Realisatie B.V. een bestedingsplan in uitvoering om de conversiereserve uit te putten, leidt VNG Connect meer verlies door extra kosten die samenhangen met het gezondmakingstraject, loopt het resultaat

van VNG Risicobeheer B.V. terug als gevolg van omschakeling naar een nieuw businessmodel, is het resultaat van VNG Naleving lager doordat het jaar ervoor beheerst werd door eenmalige effecten en had VNG Diensten B.V. een lager resultaat als gevolg van extra advies uitdraag.

Het gerealiseerde resultaat uit de effectenportefeuille is € 8,61 miljoen lager dan in 2021. Dit lager uitkomen wordt nagenoeg uitsluitend veroorzaakt door negatieve koersresultaten. De rentebaten zijn € 0,289 miljoen lager dan 2021. In 2021 was in de vergoeding het voorgeschoten vermogen van de gemeentelijke aanbestedingsprojecten met terugwerkende kracht vanaf 2016 opgenomen.

Toelichting op de bedrijfsrisico's

Net als iedere andere organisatie loopt de Vereniging in de dagelijkse uitvoering van haar activiteiten risico's. Het is van belang deze risico's te identificeren en daarop bewust beleid te ontwikkelen. In deze paragraaf worden de meest relevante risico's belicht. Het gaat hier om risico's die de financiële positie van de Vereniging kunnen aantasten.

Projecten

De Vereniging voert namens derden diverse projecten uit. Hiervoor ontvangt zij bijdragen en/of subsidies van het rijk en overige overheidsorganisaties. Uit de ontvangen bijdragen worden projectmedewerkers gefinancierd. Het betreft hier niet alleen medewerkers met een tijdelijke aanstelling, maar ook medewerkers met een vaste aanstelling of externe inhuur. Gezien de omvang van het aantal projecten is een vaste kern van projectmedewerkers verantwoord. Het laatste betekent wel dat vaste lasten worden gefinancierd met variabele inkomsten. Risico bij het wegvallen van projecten is dat er onvoldoende dekking is voor de salarislasteren en eventueel kosten voor afvloeiing van projectmedewerkers. Om de risico's te beheersen worden alleen die projecten begroot die zeker zullen worden gerealiseerd. Voorts wordt voor de uitvoering van projecten zo veel mogelijk gewerkt met personeel dat flexibel over de projecten ingezet kan worden. Verder is er bij inhuur ook het risico van een fictief dienstverband. Risicobeheersing vindt hier plaats door vooraf de opdrachtformulering helder en duidelijk neer te zetten en te toetsen. Er is een Inkoop Service Desk ingericht om het inkoopproces te ondersteunen en te bewaken. Inkoop vindt plaats via de Inkoop Service Desk. Middels deze maatregelen wordt getracht het risico op het wegvallen van bijdragen te beperken.

Subsidies

De Vereniging ontvangt subsidies voor de uitvoering van diverse projecten. De Vereniging loopt het risico dat achteraf het subsidiebedrag naar beneden wordt bijgesteld als de Vereniging niet aan de subsidievoorwaarden heeft voldaan, terwijl de lasten wel zijn gemaakt. Dit risico wordt onder meer beperkt door periodiek te monitoren of de gemaakte lasten binnen het toegekende budget vallen en een strikt tijdschrijfbeleid te handhaven zodat projecturen na afloop te verantwoorden zijn.

Resultaat bedrijven

De Vereniging loopt het risico dat de resultaten van de bedrijven tegenvallen door ontwikkelingen op de markt waarop deze bedrijven opereren of doordat andere risico's zich voordoen, die typisch zijn voor de betreffende deelneming. Als indirect 100% aandeelhouder deelt de Vereniging in het in de resultaatseffecten als gevolg van de ondernemingsrisico's van de deelnemingen. De VNG wil haar afhankelijkheid van het resultaat van de VNG-bedrijven terugdringen. Hierdoor zal bij de VNG het risico dat uit het aandeelhouderschap voortkomt gemitigeerd worden. Dit heeft zij gedaan door sinds 2019 het resultaat van de deelnemingen niet meer mee te nemen in de begroting.

Beleggingen

De Vereniging loopt koersrisico over het belegd vermogen. Als de koersen van aandelen en of

vastrentende waarden dalen zal dit een negatief effect op het vermogen hebben. Tevens kan het een negatief effect op het resultaat hebben omdat begrote inkomsten uit beleggingen niet worden gerealiseerd. Behoudens de situatie van algehele en extremere omstandigheden (malaise op de effectenmarkten) is door het aanbrengen van spreiding in de portefeuille (in beleggingscategorieën en over regio's wereldwijd), het risico op een negatief effect op het vermogen beperkt. Er is gekozen voor een middellange beleggingsstrategie. Dat houdt in dat wordt verwacht dat optredende koersdalingen op de middellange termijn weer goed worden gemaakt en de vermogenspositie dus niet structureel wordt aangetast. Een eventueel negatief effect op het jaarresultaat van de Vereniging is niet altijd op voorhand uit te sluiten. Wel wordt dit eventuele negatieve effect gedempt door te werken met een herwaarderingsreserve. Hierdoor worden, zolang de herwaarderingsreserve positief is, ongerealiseerde koersresultaten niet in het resultaat betrokken.

Het risico dat gelopen wordt met beleggingen wordt vervolgens nog verder beperkt door spreiding en door indien nodig door een tijds aanpassing van de portefeuillevverdeling in tijden van verslechterende marktomstandigheden. Er wordt een defensief beleggingsbeleid gevoerd.

Eigenrisicodragers WW en Bovenwettelijk WW (BWW)

De Vereniging is eigen risicodragers voor de WW- en BWW rechten van de oud-medewerkers. Dit kan leiden tot tegenvallers die vooral bij de het recht op BWW op kunnen lopen tot hoge bedragen. Voor alle opgebouwde rechten wordt op het moment dat het recht zich voordoet een voorziening gevormd. Om eventuele opbouw van nieuwe rechten te beperken, werkt de Vereniging voor een deel met tijdelijke contracten, indien het om tijdelijk werk en een tijdelijke financiering gaat.

Frauderisico's

De Vereniging besteedt aandacht aan het in kaart brengen frauderisico's. In het algemeen worden maatregelen genomen om de gesignaleerde risico's te voorkomen en te mitigeren om zo de frauderisico's te beperken. De VNG monitort periodiek de voortgang van projecten en de behaalde resultaten. Het verbeteren van een goede werking van het interne (risico-) beheersingssysteem is voor de VNG een prioriteit. Er zijn bij de Vereniging geen vermoedens dan wel gevallen van fraude bekend.

Continuïteit

De Vereniging heeft overwogen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor (ernstige) onzekerheid zou kunnen bestaan of de Vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Daarbij is geconcludeerd dat er geen materiële onzekerheid bestaat. De VNG heeft voldoende en geschikte informatie om te concluderen dat het hanteren van de continuïteitsveronderstelling passend is. Op basis hiervan zal in de jaarrekening geen verdere toelichting worden gegeven met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling van de VNG.

Kerninformatie van de VNG

(bedragen x € 1.000)

Geconsolideerde balans van de VNG per ultimo	2022	2021
Vaste activa	68.555	78.997
Vlottende activa	95.943	100.870
Groepsvermogen	-51.704	-63.912
Voorzieningen	-2.154	-2.981
Kortlopende schulden	-110.640	-112.794
	-	-

Geconsolideerde staat van baten en lasten van de VNG	2022	2021
Contributie	24.974	24.514
Totale baten (exclusief contributie)	156.484	140.571
Totale lasten	185.064	165.900
Bedrijfsresultaat	-3.604	-815
Financiële baten en lasten	-1.373	904
Bijzondere baten en lasten	-	-
Vennootschapsbelasting	-40	-142
Resultaat boekjaar	-5.019	-53
Dekking uit het vermogen	800	1.177
Onverdeeld resultaat	-4.219	1.124

Het aandeel in het resultaat van de VNG-bedrijven in het resultaat (na VpB) van de Vereniging is als volgt opgebouwd	2022	2021
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	-399	-417
VNG Risicobeheer B.V.	395	517
VNG International B.V.	310	269
VNG Realisatie B.V.	87	102
VNG Naleving B.V.	20	145
VNG Diensten B.V. (excl. deelnemingen)	-139	-93
	274	523

Personeelsgegevens van de Vereniging	2022	2021
Bezetting in fte's per 31 december	298,5 fte	291,4 fte
Gemiddeld aantal fte's	295,0 fte	293,5 fte
Uitstroompercentage bij de Vereniging	15%	13,16%
Ziekteverzuimpercentage (incl. zwangerschappen)	5,42%	4,36%
Salarislasten in procenten van de lasten	20%	20%

Vraagbaakfunctie van de Vereniging	2022	2021
Aantal binnengekomen vragen via de Frontoffice (zowel in Corsa als per mail)	25.531	16.598

Samenstelling bestuur en directie VNG

(per 31 december 2022)

Dhr. J. van Zanen	Voorzitter	Burgemeester	Den Haag
Mw. S. Dijkma	Vicevoorzitter	Burgemeester	Utrecht
Dhr. E. van Oosterhout	Secretaris/Penningmeester	Burgemeester	Emmen
Dhr. S. van Alfen	Lid	Raadslid	Buren
Mw. S. Ausems	Lid	Burgemeester	Waalwijk
Mw. A. van Berckel	Lid	Secretaris	Tilburg
Dhr. C. van den Bos	Lid	Burgemeester	Urk
Mw. S. Bruines	Lid	Wethouder	Den Haag
Dhr. P. Depla	Lid	Burgemeester	Breda
Dhr. E. Drenth	Lid	Wethouder	Midden Groningen
Mw. C. Dortmans	Lid	Wethouder	Helmond
Dhr. R. Groot Wassink	Lid	Wethouder	Amsterdam
Mw. L. Grijzen	Lid	Wethouder	Deventer
Dhr. T. Heerts	Lid	Burgemeester	Apeldoorn
Dhr. P. Heijkoop	Lid	Wethouder	Dordrecht
Dhr. J. Kramer	Lid	Burgemeester	Noardeast-Fryslân
Mw. L. Hooijdonk	Lid	Wethouder	Utrecht
Dhr. R. Lievense	Lid	Raadslid	Schouwen Duiveland
Dhr. A. Reinders	Lid	Burgemeester	Stichtse Vecht
Dhr. P. Snijders	Lid	Burgemeester	Zwolle
Dhr. G. Soest	Lid	Griffier	Venlo
Mw. L. Spies	Lid	Burgemeester	Alphen a/d Rijn
Mw. O. de Vries-Chang	Lid	Raadslid	Heerenveen
Dhr. R. Wever	Lid	Burgemeester	Heerlen

Directie

Leonard Geluk	Algemeen directeur
Pieter Jeroense	plv. Algemeen directeur

Enkelvoudige jaarrekening 2022

Enkelvoudige balans per 31 december 2022

Voor bestemming van het resultaat (bedragen x € 1.000)

ACTIVA

	2022	2021
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa (1)		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	8.536	9.279
Activa in uitvoering	84	84
Machines en installaties	788	836
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.408	1.344
	10.816	11.543
Financiële vaste activa (2)		
Deelnemingen	19.745	19.488
Overige effecten	57.578	66.937
	77.323	86.425
Totaal vaste activa	88.139	97.968
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen		
Handelsdebiteuren (3)	5.915	4.374
Belastingen (4)	101	43
Intercompany (5)	354	322
Overige vorderingen en overlopende activa (6)	6.809	7.949
	13.179	12.688
Liquide middelen (7)	37.654	33.150
Totaal vlottende activa	50.833	45.838
Totaal activa	138.972	143.806

PASSIVA

	2022	2021
Eigen vermogen (8)		
Herwaarderingsreserves	-	7.172
Statutaire reserve	2.725	2.725
Bestemmingsreserves	4.121	4.729
Overige reserves	49.238	48.306
Omrekenverschillen	-161	-144
Onverdeeld resultaat	-4.219	1.124
	51.704	63.912
Vorzieningen (9)		
Egalisatievoorziening	751	811
Jubileumvoorziening	408	431
	1.159	1.242
Kortlopende schulden		
Handelscrediteuren (10)	6.271	5.777
Belastingen en premie sociale verzek. (11)	6.023	8.057
Intercompany (12)	6.583	2.375
Overlopende passiva (13)	59.196	56.446
Overige schulden (14)	8.036	5.997
	86.109	78.652
Totaal passiva	138.972	143.806

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2022

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Baten			
Contributie	24.974	24.978	24.514
Bijdrage projecten (15)	103.776	70.870	98.869
Overige baten (16)	6.133	5.242	6.119
Som der baten	134.883	101.090	129.502
Lasten			
Salarissen (17)	21.896	21.747	20.869
Sociale lasten en pensioenlasten (17)	5.718	6.257	5.289
Overige personeelslasten (18)	4.261	1.887	3.181
Afschrijvingen	1.419	1.500	1.289
Kantoor- en huisvestingslasten (19)	5.546	4.872	4.879
Activiteitslasten (20)	97.815	68.620	93.821
Overige lasten (21)	2.260	1.396	1.795
Som der lasten	138.915	106.279	131.123
Bedrijfsresultaat	-4.032	-5.189	-1.621
Financiële baten en lasten (22)	-1.261	-	1.045
Buitengewone baten	-	607	-
Aandeel in resultaat van deelnemingen (23)	274	-	523
Resultaat voor belastingen	-5.019	-4.582	-53
VPB	-	-	-
Resultaat	-5.019	-4.582	-53
Dekking uit het vermogen	800	-4.582	1.177
Onverdeeld resultaat	-4.219	-	1.124

Het bedrijfsresultaat is uitgekomen op € 4,032 miljoen negatief. Dit is € 1,157 miljoen beter dan begroot.

De resultaten van de effectenportefeuille en de deelnemingen waren geen onderdeel van de begroting. Na het negatieve resultaat van € 1,261 miljoen vanuit de effectenportefeuille, het positieve resultaat van de deelnemingen van € 0,274 miljoen en de onttrekking uit de bestemmingsreserve is het onverdeeld resultaat uitgekomen op € 4,219 miljoen negatief.

Resultaatsbestemming

Het onverdeeld resultaat, € 4,219 miljoen negatief, zal ten laste worden gebracht van de overige reserves.

Toelichting algemeen

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid. Zij is statutair gevestigd en kantoorhoudende te (2514 JS) Den Haag, aan de Nassaulaan 12. Het KvK nummer van de Vereniging is 40409418.

De jaarrekening van de VNG is opgesteld in april 2023.

In het verslag wordt de staat van baten en lasten 2022 vergeleken met de staat van baten en lasten 2021 en de begroting 2022. De begroting van de Vereniging waartegen de realisatie wordt afgezet is de goedgekeurde begroting 2022 welke in oktober 2021 door het bestuur is vastgesteld.

Doelstelling VNG

De Vereniging heeft ten doel te werken aan een krachtige lokale overheid door agenderend te zijn op voor gemeenten relevante vraagstukken en ontwikkelingen, en door de lokale uitvoering centraal te stellen bij maatschappelijke opgaven.

De Vereniging ondersteunt haar leden met belangenbehartiging, netwerken en dienstverlening. Dat doet zij collectief, in groepen en individueel bij de vervulling van bestuurs-, uitvoerings- en overige taken. Ook ondersteunt de Vereniging haar leden bij de organisatie van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering.

De Vereniging heeft voorts de bevoegdheid om voor de leden of groepen van leden:

- a. Afspraken te maken met verenigingen van werknemers en andere overheden over arbeidsvoorwaarden en het arbeidsvoorwaardenbeleid en deze vast te leggen in collectieve arbeidsovereenkomsten;
- b. Standaarden vast te stellen ter verbetering van de kwaliteit en efficiëntie van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering.

Toepassing verslaggevingsstelsel

Het toegepaste verslaggevingsstelsel voor de jaarrekening is gebaseerd op de wettelijke voorschriften weergegeven in Richtlijn 640, Organisaties zonder winststreven voor zowel de enkelvoudige als de geconsolideerde jaarrekening.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Rapporteringsvaluta

De enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening luidt in duizenden euro's (€). De euro fungeert als functionele en rapporteringsvaluta van de VNG. Tellingen zijn gebaseerd op de niet afgeronde bedragen.

Vergelijkende cijfers

Voor de vergelijkbaarheid van de cijfers 2022 zijn de vergelijkende cijfers 2021 in de

balans, staat van baten en lasten en de toelichting op enkele onderdelen aangepast. Daar waar dat gedaan is, wordt daarvan melding gemaakt in toelichting.

Herwaardering

Effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde per balansdatum. Ongerealiseerde waardeveranderingen worden verwerkt in de herwaarderingsreserve. Indien echter de herwaarderingsreserve negatief is, komen ongerealiseerde koerseffecten ten gunste of ten laste van het resultaat. De herwaarderingsreserve is ingesteld om resultaatseffecten ten gevolge van niet gerealiseerde koerseffecten (bewegingen) te voorkomen.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van VNG en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Consolidatie

In de consolidatie zijn de financiële gegevens van de VNG en haar groepsmaatschappijen opgenomen. Het resultaat uit dochterondernemingen zijn in de enkelvoudige jaarrekening na het bedrijfsresultaat verantwoord onder het kopje aandeel in resultaat van deelnemingen.

De direct of indirect gehouden deelnemingen in groepsmaatschappijen zijn:

- VNG Diensten B.V., Den Haag, 100% belang
- VNG International B.V., Den Haag, 100% belang
- VNG Risicobeheer B.V., Den Haag, 100% belang
- Congres- en Studiecentrum VNG B.V., Den Haag, 100% belang
- VNG Opleiding & Detachering B.V., Den Haag, 100% belang
- VNG Realisatie B.V., Den Haag, 100% belang
- VNG Naleving B.V., Den Haag 100% belang

Nevenvestigingen

VNG International B.V. heeft één dochteronderneming te weten CILG-VNG.I.C in Tunesië (100% belang).

In het verslag wordt de geconsolideerde staat van baten lasten 2022 vergeleken met de geconsolideerde staat van baten en lasten 2021. De geconsolideerde begroting wordt niet gebruikt als sturingsinstrument en is daarom niet opgesteld.

Valutaomrekening

Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de valutakoers per balansdatum. In de staat van baten en lasten zijn baten, lasten en resultaten omgerekend in euro's tegen de op het moment van de transacties geldende koers. Het hierbij ontstane koersverschil wordt direct in het resultaat verwerkt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op de verwachte economische levensduur, of tegen lagere opbrengst waarde. De afschrijving bedraagt voor bedrijfsgebouwen vijftig jaar (verbouwingen tien jaar), voor renovaties twintig jaar, machines en installaties zes tot twintig jaar en voor andere bedrijfsmiddelen drie tot tien jaar. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van de VNG.

Effecten

Effecten worden gewaardeerd tegen reële waarde gebaseerd op beurskoers per balansdatum. Ongerealiseerde waardeveranderingen van effecten worden, voor zover de herwaarderingsreserve positief is, direct verwerkt in de herwaarderingsreserve en leiden niet tot resultaat. Indien de herwaarderingsreserve negatief is, worden mutaties in de herwaarderingsreserve ten laste of ten gunste van het resultaat gebracht.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt dit als zodanig toegelicht.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij de tijdswaarde van geld niet materieel is. Als de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is, wordt de voorziening tegen nominale waarde gewaardeerd.

Wanneer het de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Baten

Algemeen

Onder baten wordt verstaan: de contributie-inkomsten, de projectbijdragen, de bijdrage t.b.v. Fonds GGU, de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden, onder aftrek van kortingen e.d. en van over de baten geheven belastingen. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Bijdragen en subsidies

De toerekening van de projectbijdragen vindt plaats op basis van de gemaakte lasten in de desbetreffende jaar. De gemaakte projectlasten worden verantwoord naar kostencategorie in de staat van baten en lasten.

Resultaat deelnemingen

Het resultaat van de deelnemingen komt overeen met het aandeel in het resultaat over het boekjaar van de betreffende deelneming. Resultaten van nieuwverworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. De betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

Lasten

Algemeen

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Intercompany-transacties

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de Wet Modernisering Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen in werking getreden. Hierdoor is de VNG onderworpen aan vennootschapsbelasting indien en of voor zover zij met haar activiteiten een onderneming vormt. De door VNG (in)direct gehouden dochterondernemingen zijn vanwege hun B.V.-rechtsvorm integraal onderworpen aan vennootschapsbelasting. Omdat VNG nu geen activiteiten voert waarbij een onderneming wordt geconstateerd, is zij niet aan Vennootschapsbelasting onderworpen. De door de VNG (in)directe gehouden dochterondernemingen zijn gevoegd in een fiscale eenheid op het niveau van VNG Diensten B.V. De resultaten van de door de VNG gehouden dochterondernemingen worden in de post resultaat deelnemingen verantwoord na de belastinglast van de fiscale eenheid. Geconsolideerd wordt de totale belastinglast van de consolidatie kring verantwoord.

Doordat VNG in 2022 niet onderworpen was aan vennootschapsbelasting komt de effectieve belastingdruk over het resultaat voor vennootschapsbelasting bij VNG uit op nihil.

Pensioenen

Bij de Vereniging is er sprake van een bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) ondergebrachte pensioenregeling. Deze pensioenregeling wordt als toegezegde pensioenregeling gekwalificeerd. Verwerking in de jaarrekening van de VNG vindt plaats als toegezegde bijdrageregeling, omdat de VNG geen verplichting heeft om aanvullende bijdragen te voldoen, anders dan hogere toekomstige premies als er sprake is van een tekort op het vereist eigen vermogen bij het ABP.

Volgens de Pensioenwet moet het ABP beschikken over een minimaal vereist eigen vermogen. Het ABP gebruikt daarvoor een beleidsdekkingsgraad van 126%. De 'beleidsdekkingsgraad'; het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden steeg in 2022 van 103,9% naar 118,9%. Het ABP verhoogde de pensioenen per 1 januari 2023 met 11,96%. Dit is gelijk aan de volledige prijsstijging in de periode van september 2021 tot september 2022.

In 2020 besloot het ABP om het premiepercentage voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen in 3 jaar stapsgewijs te verhogen. De reden hiervoor was dat het fonds lagere rendementen verwachtte. De verhoging van het premiepercentage in 2023 is de laatste stap van deze verhoging. Het premiepercentage stijgt van 25,9% naar 27,9%.

Algemene grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de post liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Overige informatie

Rente- en kredietrisico's

De invloed van veranderingen in rentetarieven op de resultaten van de VNG worden zo veel mogelijk beperkt. Hierbij stelt de VNG zich ten doel de totale rentebaten te optimaliseren en de totale rentelasten te beperken. Om dit te bereiken bankierde de Vereniging op de achtergrond in een zogenaamd rente- en saldo-compensabel stelsel. De bank zag hierbij alle deelnemende rekeningen als een geheel. Hierdoor werd de duurdere debetrente, als gevolg van negatieve standen op de rekening van de VNG, beperkt. Omdat het rente- en saldo-compensabel stelsel strijdig is geworden met EU-regelgeving is het rente- en saldo-compensabel stelsel per 01-04-2023 opgeheven. Momenteel wordt gestuurd op de ontwikkeling van de rekening naar de toekomst waarbij eerder dividenden zullen worden opgevraagd en of de effectenportefeuille eerder zal worden afgeroomd. Het uitzetten van gelden geschiedt uitsluitend door VNG of VNG Diensten. Gezien het voorgaande en de ruime back-up positie van potentiële dividenduitkeringen vanuit VNG Diensten en de ruime mogelijkheid om uit de effectenportefeuille de strand liquide middelen aan te vullen, zijn de kredietrisico's voor de Vereniging zijn als laag te kwalificeren. De baten die de Vereniging genereert, zijn nagenoeg alle afkomstig van overheidsinstellingen.

Tekstuele analyse

De cijfers worden zoveel mogelijk toegelicht onder de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten. Voor zover de cijfers in de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten hetzelfde zijn als de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten, zullen deze niet apart worden toegelicht.

Toelichting op de enkelvoudige balans

(bedragen x € 1.000)

Materiële vaste activa (1)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Activa in uitvoering	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal 2022
Beginstand	24.642	84	6.222	4.818	35.766
Aanschafwaarde					
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-15.363	-	-5.386	-3.474	-24.223
Boekwaarde 1 januari	9.279	84	836	1.344	11.543
Mutaties					
Investeringen	135	84	96	460	775
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-	-	-	-
Desinvesteringen afschrijvingen	-	-	-	-	-
Herrubriceringen aanschafwaarde	-	-84	-	-	-
Afschrijvingen	-878	-	-144	-396	-1.419
Totaal mutaties	-743	0	-48	64	-728
Eindstand					
Aanschafwaarde	24.777	84	6.318	5.278	36.457
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-16.241	-	-5.530	-3.870	-25.641
Boekwaarde 31 december	8.536	84	788	1.408	10.816
Afschrijvingspercentages	2-20%		5-16,7%	10-33%	

In 2022 is geïnvesteerd in het onderhoud van het ICT-netwerk in de Willemshof. Daarnaast zijn er onderhoudswerkzaamheden verricht aan en in het pand. De mutaties in de vaste activa bestaan verder uit de reguliere vervanging van activa en de geplande jaarlijkse afschrijvingen. Activa in uitvoering zijn de investeringen die op balansdatum nog niet in gebruik zijn en geactiveerd worden in 2023 of later.

De actuele WOZ-waarde van Nassaulaan 12 is gelijk aan € 18,000 miljoen en die van de Sophialaan 10 bedraagt € 1,775 miljoen. Deze is gebaseerd op de beschikking van de gemeente Haaglanden, met peildatum 1 januari 2022.

Financiële vaste activa (2)

Deelnemingen	2022	2021
VNG Diensten B.V.	19.745	19.488
	19.745	19.488

VNG Diensten B.V.	2022	2021
Stand per 1 januari	19.488	18.954
Aandeel in resultaat	274	523
Omrekenverschillen vreemde valuta	-17	11
Stand per 31 december	19.745	19.488

De verdere toename van de waarde VNG Diensten B.V. ultimo 2022 ten opzichte van de waarde ultimo 2021 is het gevolg van het positieve resultaat deelnemingen 2022 en het niet uitkeren van dividend. Het positieve resultaat is het gevolg van een verdere reductie van verliezen die grotendeels het gevolg waren van de covid pandemie en voorts door toename van de omzet.

Het verloop van de effectenportefeuille (exclusief overige beleggingen)

Overige effecten	2022	2021
Effectenportefeuille	57.574	66.933
Overige beleggingen	4	4
Stand per 31 december	57.578	66.937

	Obligaties	Aandelen	Totaal 2022	Totaal 2021
Balanswaarde per 1 januari	44.995	21.938	66.933	63.381
Aankopen	19.894	7.940	27.834	3.175
Verkopen	-19.073	-8.952	-28.025	-1.290
Gerealiseerde waardedalingen of -stijgingen	-1.547	2.245	698	79
Ongerealiseerde waardedalingen of -stijgingen	-5.107	-4.759	-9.866	1.597
Stand per 31 december	39.162	18.412	57.574	66.933

De balanswaarde per ultimo 2022 komt ten opzichte van de balanswaarde ultimo 2021 € 9,359 miljoen lager uit. Dit is een daling van 14%. Een negatief saldo van aan- en verkopen draagt hier voor € 0,190 miljoen aan bij, het saldo gerealiseerde en ongerealiseerde waarde mutaties draagt hier vervolgens voor € 9,168 miljoen negatief aan bij.

	Obligaties	Aandelen	Totaal 2022	Totaal 2021
Cumulatieve ongerealiseerde koerseffecten	-3.953	1.259	-2.694	7.172

De cumulatieve ongerealiseerde koerseffecten vormen in geval van een positieve stand de herwaarderingsreserve. De herwaarderingsreserve 2022 nam ten opzichte van 2021 met € 9,168 miljoen in omvang af. Hierdoor is de herwaarderingsreserve uitgeput. Het meerdere verlies, € 2,694 miljoen, dat niet meer gedekt wordt door de herwaarderingsreserve, komt ten laste van het resultaat. Het aandeel aandelen in de effectenportefeuille draagt hier voor € 1,318 miljoen negatief aan bij en het deel vastrentende waarden draagt hier voor € 8,458 miljoen negatief aan bij.

Handelsdebiteuren (3)

	2022	2021
Handelsdebiteuren	6.520	4.916
Voorziening dubieuze debiteuren	-605	-542
Stand per 31 december	5.915	4.374

De post handelsdebiteuren is met € 1,541 miljoen toegenomen.

De contributievorderingen zijn ten opzichte van vorig jaar met € 3,850 miljoen afgenomen. Er zijn minder betalingen voor het einde van het jaar ontvangen waardoor ook de vooruit ontvangen contributie voor een hoger bedrag (€ 3,316 miljoen) in de overlopende passiva is meegenomen.

Voor de overige vorderingen betreft de stijging grotendeels (€ 0,769 miljoen) vorderingen waarvoor een juridische procedure loopt. Deze zijn niet als dubieus aangemerkt.

De voorziening dubieuze debiteuren is ten opzichte van vorig jaar met € 0,063 miljoen toegenomen. In 2022 is de betalingsachterstand van een aantal oude vorderingen verder opgelopen.

Belastingen (4)

	2022	2021
Terug te vorderen Dividendbelasting	101	43
Stand per 31 december	101	43

Dit betreft de terug te vorderen dividendbelasting vanuit de effectenportefeuille over het jaar 2022. De post te vorderen dividendbelasting is met €0,058 miljoen toegenomen. Oorzaak is dat de dividenden over 2021 en 2022 in 2023 zullen worden teruggevorderd.

Intercompany (5)

	2022	2021
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	78	17
VNG International B.V.	47	17
VNG Opleiding & Detachering B.V.	13	8
VNG Realisatie B.V.	139	197
VNG Risicobeheer B.V.	3	13
VNG Naleving B.V.	74	70
VNG Diensten B.V.	-	-
Stand per 31 december	354	322

Overlopende activa (6)

	2022	2021
Waarborgsommen	6	21
Vooruitbetaalde kosten	330	699
Nog te factureren opbrengsten	654	1.728
Reclassificatie OHW projecten	5.816	5.493
Overige vorderingen	3	7
Stand per 31 december	6.809	7.948

De grootste daling (€ 1,074 miljoen) in de overlopende activa wordt veroorzaakt door de nog te factureren opbrengsten. De facturen uit 2022 zijn (meer nog dan in eerdere jaren) zoveel mogelijk verstuurd in 2022. De te factureren opbrengsten bestaan vooral uit door te belasten salarislasten en de bijdragen op projecten. De vooruitbetaalde kosten zijn met € 0,369 miljoen gedaald. Dit komt door een financiële bijdrage 2022 die in 2021 vooruitbetaald is. De stijging op de reclassificatie van het onderhanden werk wordt veroorzaakt door een toename in de omvang van gesubsidieerde activiteiten.

Liquide middelen (7)

	2022	2021
Bank	37.650	33.144
Kas	4	6
Stand per 31 december	37.654	33.150

Het saldo van de liquide middelen betreft het totaal van de zakelijke rekeningen-courant en (vermogens)sparrekeningen.

In april 2022 heeft de VNG een extra rekening-courant geopend. Sinds de inval van Rusland in de Oekraïne vangen gemeenten Oekraïense vluchtelingen op en willen deze leefgeld verstrekken. Om snel giraal geld ter beschikking te stellen zijn eigenlijk bankrekeningen en -passen nodig, maar dit is niet snel mogelijk. Een alternatief is een debet card waarmee zonder bankrekening toch een pas kan worden uitgereikt waarmee kan worden betaald en gepind. Om gemeenten hierin te ondersteunen heeft de VNG hiervoor in samenwerking met de BNG een rekening-courant geopend. De gelden op de rekening zijn weliswaar juridisch van de VNG, maar daartegenover staan de vorderingen van de stortende gemeente c.q. de debet card houder voor eenzelfde bedrag zodat de eindstand altijd nihil zal zijn. De (overige) liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Vereniging.

Het kassaldo betreft een voorraad VVW-Bonnen.

Eigen vermogen (8)

	2022	2021
Herwaarderingsreserves	-	7.172
Statutaire reserve	2.725	2.725
Bestemmingsreserves	4.121	4.729
Overige reserves	49.238	48.306
Omrekenverschillen	-161	-144
Onverdeeld resultaat	-4.219	1.124
	51.704	63.912

De overige reserve is vrij besteedbaar. De Bestemmingsreserve, de Wettelijke reserve, en de Omrekenverschillen zijn niet vrij besteedbaar. De Herwaarderingsreserve is in 2022 uitgeput, hierop wordt specifiek ingegaan in de toelichting op de effecten.

Overige reserves	2022	2021
Stand per 1 januari	48.306	48.891
Resultaatsbestemming vorig boekjaar	-	-16
Bestemmingsreserve nieuwe Willemshof	1.125	-
Bestemming agv KennisHub werkzaamheden	-528	-838
Vrijval restant bestemming a.g.v. KennisHub werkzaamheden	335	269
Stand per 31 december	49.238	48.306

Bestemmingsreserve	2022	2021
Stand per 1 januari	4.729	5.337
Lasten herhuisvesting	-458	-458
Lasten afschrijving begane grond	-150	-150
Bestemming agv Kennishub	528	838
Lasten agv Kennishub werkzaamheden 2022	-193	-569
Vrijval restant bestemming Kennishub budget	-335	-269
Stand per 31 december	4.121	4.729

In 2007 is besloten dat een deel van het eigen vermogen beschikbaar wordt gesteld om de verbouwing van de Willemshof te financieren. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd, voor de jaarlijkse afschrijvingslasten.

Voor de verbouwing van de begane grond is in 2018 besloten dat de afschrijvingslasten voor een totaalbedrag van € 1,500 miljoen ten laste komen van het vermogen. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd, voor de jaarlijkse afschrijvingslasten.

In het tweede kwartaal 2022 is besloten € 1,056 miljoen uit het vermogen te bestemmen voor de voor de werkzaamheden van de Kennishub. De inzet van deze middelen is verspreid over de jaren 2022 en 2023 voor een bedrag van € 0,528 per jaar.

Deze Kennishub heeft op dit moment vooral een bemiddelende rol. Dat wil zeggen dat de hub zich richt op het faciliteren en stimuleren van kennisontwikkeling en -deling intern (binnen de VNG) en met en tussen de leden (gemeenten) van de VNG. De hub doet dit via (structurele) connecties met de kennisinstellingen (door de uitbouw en coördinatie van kennisnetwerken). Met andere woorden: de hub verbindt, structureert en coördineert kennisontwikkeling en -deling, en heeft een aanjaagfunctie op het gebied van kennis- en datagedreven werken. De Kennishub wordt binnen en buiten de VNG steeds meer gevraagd te verbinden, adviseren en mee te denken. Er is overal beweging op het gebied van kennis en ook andere partijen lijken in een vergelijkbare puzzel te zitten waar het gaat over kennis en expertise. De realisatie 2022 is uitgekomen op € 0,194 miljoen. Het restant valt vrij in de overige reserves.

Eind 2022 bestaat de bestemmingsreserve (€ 4,121 miljoen) uit het saldo van de afschrijvingslasten verbouwing Willemshof (€ 3,019 miljoen), afschrijvingslasten begane grond (€ 0,988 miljoen) en het solidariteitsfonds (€ 0,114 miljoen) gevormd voor de vergoeding van de schade ontstaan uit de staking door gemeenteambtenaren.

Wettelijke Reserve	2022	2021
Stand per 1 januari	2.725	2.725
Stand per 31 december	2.725	2.725

De wettelijke reserve bestaat uit een wettelijk verplichte conversiereserve welke is gevormd van uit de verkrijgingswaarde van de stichting KING en een statutaire reserve welke is gevormd uit de overschotten uit de rechtstreekse uitnamen uit het gemeentefonds. Deze laatste reserve wordt statutair aangeduid als de gemeentefonds reserve. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2015 en 2016 zijn de bedragen van de voornoemde reserves apart gepresenteerd, omdat VNG Realisatie B.V., behoudens bijzondere omstandigheden, geen dividend uit kan keren welke komt uit de uitnamen gemeentefonds en/of de omzetting van de Stichting naar een

Coöperatie. Deze reserve wordt vanaf 2019 apart gepresenteerd als wettelijke reserve. Er is een bestedingsplan in uitvoering dat ten laste wordt gebracht van de conversiereserve. Hierdoor zal de conversiereserve uiteindelijk op nul uitkomen, waarna de conversiereserve zal worden opgeheven. De middelen in de gemeentefonds reserve zijn per 1 januari 2023 overgeheveld naar de algemene reserve. De algemene ledenvergadering 2022 heeft hiertoe de verplichte statutair vereiste goedkeuring verleend.

Herwaarderingsreserve (gesplitst)	Obligaties	Aandelen	Totaal 2022	Totaal 2021
Balanswaarde per 1 januari	1.155	6.018	7.172	5.595
Realisatie herwaardering door verkoop	110	-1.428	-1.318	-20
Ongerealiseerde waarde mutaties	-5.217	-3.331	-8.548	1.597
Mutatie herwaardering	-5.107	-4.759	-9.866	1.577
Stand per 31 december	-3.952	1.259	-2.694	7.172

De herwaarderingsreserve was tot aan boekjaar 2021 positief. Hierdoor liepen de ongerealiseerde koersresultaten gecorrigeerd met de herwaardering door verkoop via de balans. De waarde van de herwaarderingsreserve per 01-01-2022 kwam uit op € 7.172 miljoen. Dit jaar komt het saldo mutatie herwaardering uit op € 9,866 miljoen negatief. Hierdoor is de herwaarderingsreserve uitgeput. Het meerdere beneden de nulstand van de herwaarderingsreserve, € 2,694 negatief, zal ten laste van het resultaat gebracht worden. Het negatieve saldo mutatie herwaardering wordt veroorzaakt door een toenemende onzekerheid in de wereldeconomie als gevolg daarvan snel stijgende rente.

Omrekenverschillen	2022	2021
Stand per 1 januari	-144	-155
Mutatie	-17	11
Stand per 31 december	-161	-144

Onverdeeld resultaat boekjaar	2022	2021
Stand per 1 januari	1.125	-16
Naar Overige reserves (uit onverdeeld resultaat voorgaand boekjaar)	-1.125	16
Mutatie bestemmingsreserve 2022 (afschr. lasten huisvesting)	607	608
Mutatie bestemmingsreserve 2022 (Werkzaamheden a.g.v. Covid)	193	569
Resultaat boekjaar	-5.019	-54
Stand per 31 december	-4.219	1.124

Het onverdeeld resultaat wordt in mindering gebracht op de overige reserve.

Voorzieningen (9)

De VNG heeft een tweetal voorzieningen voor verplichtingen die voortvloeien uit aanspraken op de WW- en Bovenwettelijke WW-regelingen en voor de uit te keren jubileumuitkeringen. Deze voorzieningen hebben in overwegende mate een langlopend karakter. Deze voorzieningen worden jaarlijks in overeenstemming gebracht met de maximale toekomstige verplichtingen. De voorzieningen worden gepresenteerd tegen de contante waarde.

Egalisatievoorziening	2022	2021
Stand per 1 januari	811	1.105
Dotaties	203	358
Onttrekkingen/vrijval	-263	-652
Stand per 31 december	751	811

In 2022 is de egalisatievoorziening voor toekomstige jaarlijkse verplichtingen voor afvloeiingslasten gedaald met € 0,060 miljoen. De weergegeven dotatie wordt in hoge mate veroorzaakt door de opgebouwde rechten van (oud-)medewerkers die recht hebben op een WW-uitkering. De onttrekking bestaat uit de betaling van de uitkeringsrechten van de oud-medewerkers die reeds in de voorziening waren meegenomen en de vrijval van de opgenomen uitkeringsrechten, omdat de oud-medewerkers een baan gevonden hebben en geen recht meer hebben op de WW-uitkering.

Voorziening ambtsjubilea	2022	2021
Stand per 1 januari	431	424
Onttrekkingen	(23)	(-)
Dotaties	(-)	7
Stand per 31 december	408	431

De voorziening is gevormd voor de toekomstige ambtsjubilea. De voorziening betreft de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen gebaseerd op de gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Handelscrediteuren (10)

	2022	2021
Handelscrediteuren	13.800	12.287
Reclassificatie	-7.529	-6.510
Stand per 31 december	6.271	5.777

De reclassificatie betreft de af te dragen BTW aangifte (€ 3,473 miljoen) en het saldo nog te betalen Intercompany (€ 4,056 miljoen). Deze zijn onderdeel van de subadministratie Crediteuren en worden in de jaarrekening onder de daarvoor bestemde rubriek verantwoord.

Belastingen en premie sociale verzekeringen (11)

	2022	2021
Afdracht loonbelasting en sociale premies	1.754	1.696
Pensioenen	417	394
Omzetbelasting	3.852	5.967
Stand per 31 december	6.023	8.057

Intercompanycrediteuren (12)

	2022	2021
VNG Connect BV	475	265
VNG International BV	809	2
VNG Opleiding & Detachering B.V.	133	130
VNG Realisatie B.V.	4.227	1.602
VNG Naleving BV	939	376
Stand per 31 december	6.583	2.375

Overlopende passiva (13)

	2022	2021
Vooruit gefactureerde contributie	14.324	16.037
Vooruit ontvangen subsidies	36.983	33.247
Fonds GGU & Gemeentefonds Saldi	7.889	7.162
Stand per 31 december	59.196	€56.446

Onder de post vooruit ontvangen subsidies zijn de bedragen opgenomen van het Rijk voor de projecten die nog doorlopen of afgerekend worden in 2023 en later.

Onder de post Fonds GGU en Gemeentefonds Saldi staan de nog uit te geven bedragen van de uitname uit het Gemeentefonds en het Fonds GGU. De ALV 2021 heeft ingestemd om in 2022 uit deze gelden € 1,184 miljoen te besteden aan de collectieve activiteiten zoals genoemd in het plan GGU 2022. De overige gelden blijven ter beschikking van de activiteiten binnen het Fonds GGU voor 2022 en later.

Overige schulden (14)

	2022	2021
Vooruit gefactureerde bedragen	62	62
Div. reserveringen voor verlof en vakantiegeld	1.769	1.887
Overige schulden	6.205	4.048
Stand per 31 december	8.036	5.997

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De totale verplichting voor beheer en onderhoud van het automatiseringssysteem en de Facilitaire Diensten (catering, onderhoud gebouwen, schoonmaak en receptiediensten) bedraagt € 3,052 miljoen (t/m 2026).

Per jaar is de verplichting:

2023 € 2,262 miljoen.

2024 € 0,416 miljoen

2025 € 0,299 miljoen

2026 € 0,075 miljoen

Wet Ketenaansprakelijkheid

De onderneming is onderworpen aan de Wet Ketenaansprakelijkheid en de Wet Inlenersaansprakelijkheid. Uit dien hoofde kan de onderneming worden aangesproken voor de door onderaannemers mogelijk niet afgedragen belastingen en premies sociale verzekeringen.

Hoofdelijke aansprakelijkheid

De VNG maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting, waarvan naast de VNG ook VNG Diensten B.V., VNG International B.V., VNG Realisatie B.V., VNG Congres- en Studiecentrum B.V., VNG Risicobeheer B.V., VNG Naleving B.V. en VNG Opleiding & Detachering B.V. deel uitmaken. Binnen deze fiscale eenheid wordt geen btw aangerekend op de onderlinge leveringen en diensten. Elke afzonderlijke entiteit binnen deze fiscale eenheid doet zelfstandig aangifte. De entiteiten binnen de fiscale eenheid zijn volledig aansprakelijk voor de afdracht van de omzetbelasting van de fiscale eenheid als geheel.

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Bijdrage projecten (15)

De bijdragen projecten zijn hoger dan begroot. Deze hogere realisatie is het gevolg van nieuwe extern gefinancierde projecten en de projecten die uitgevoerd zijn vanuit de saldi van de Gemeentefonds gelden, welke ultimo 2021 nog op de balans stonden.

In de begroting wordt rekening gehouden met de subsidieaanvragen die op dat moment al goedgekeurd zijn. De nieuwe projecten hebben effect op het totale bedrijfsresultaat, omdat tegenover de hogere projectbaten, vaak een minder dan evenredige toename van de lasten (zowel uitbestedings- als personele lasten) staat.

Uit deze personele lasten op de projecten wordt extra dekking gegenereerd middels de overhead (zoals huisvesting en overhead verwerkt in het uurtarief), die een bijdrage levert aan het resultaat. In vergelijking met 2021 neemt de bijdrage projecten toe met € 4,907 miljoen.

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Bijdrage projecten	103.776	70.870	98.869
Waarvan subsidies van het Rijk	49.802	14.800	53.844
Waarvan projecten uit het Fonds GGU en saldo Gemeentefonds uitname	53.974	56.070	45.025

De begroting van het Fonds GGU en de hoogte van de financiële bijdrage van de leden aan het Fonds, is in beginsel gebaseerd op inwoneraantal en wordt jaarlijks ter goedkeuring voorgelegd aan de ALV, waarna de leden verplicht zijn deze financiële bijdrage te voldoen ter dekking van de kosten van het Fonds. De financiële en inhoudelijke verantwoording over het Fonds aan de ALV wordt opgenomen in de jaarrekening en het jaarverslag van de Vereniging. (zie daarvoor onderstaande tabel). De realisatie van de GGU-activiteiten in 2022 bedraagt € 53,974 miljoen.

Verder is er € 0,287 miljoen uitgegeven aan doorlopende activiteiten uit eerdere jaren voor het programma Naleving. Dit programma is geëindigd per 31 december 2022 en wordt in 2023 afgewikkeld. Een eventueel restantbedrag zal vrijvallen. Daarnaast zijn er opbrengsten/crediteringen uit voorgaande jaren voor een bedrag van € 4,234 miljoen. De bedragen die niet uitgegeven zijn in 2022, worden als overlopende passiva opgenomen op de balans. Deze worden in 2023 en verder uitgegeven, aan de daarvoor aangewezen activiteiten binnen het Fonds GGU.

Fonds GGU 2022	Realisatie	Budget
Ketenverplichting	740	675
Naleving - toezicht en handhaving	2.098	2.500
WISI	2.068	2.857
Publieke Gezondheid	324	470
Platform Sociaal Domein	1.365	1.360
Kwaliteit en rechtmatigheid Zorg	972	1.350
Kwaliteit en rechtmatigheid kinderopvang	414	550
Zorg en Jeugd	380	385
Kennisborging Sociaal domein en jeugdbescherming kennis	465	581
Ketenbureau en VVA	7.999	8.127
Landelijke Inkoop Jeugdzorg	617	560
Hervormingsagenda Jeugd	125	-
Evaluatie GMSD	-	-
Energie en Klimaat	3.157	3.650
Transitieprojecten Leefomgeving	745	809
Digitale Connectiviteit - 5G	99	150
Programma Omgevingswet	4.751	4.298
Landelijk gebied	199	-
Interbestuurlijk progr. VTH	94	-
Bouwen en Wonen	36	-
Transitieprojecten Lokale democratie	411	364
Quick Scan Lokale Democratie	140	-
Digitale transitie	4.902	4.488
SDG/Common Ground	145	-
GDI	753	940
Samenwerkingsverband bronhouders Basisregistratie grootschalige topografie	98	103
Waarstaatjegemeenten.nl inclusief diverse monitors	2.772	2.797
Digitale Veiligheid	3.670	4.079
Privacy	402	306
Innovatie ondersteuning	855	1.000
Expertisecentrum Dienstverlening	345	288
Impactanalyses op nieuwe wetgeving (Duiden en analyse)	1.283	1.244
Regie op beheer voor GGU producten, 14+, stembureau app, Ensia, contractmanag	2.676	2.981
GGI-netwerkvoorziening	296	450
Gezamenlijke inkoop	495	225
14+ voorziening	298	306
Extra beheer structurele diensten	26	500
Beheer Taxatiewijzer WOZ	1.157	951
Inkoop en Aanbesteden	58	-
Bedrijfskosten VNG R	3.201	3.139
Fondsbeheer	827	1.000
Ondersteuningsteam GGU	208	344
CIO Functie	424	367
Communicatie	1.162	1.061
Implementatie en ondersteuning beweging Samen organiseren	722	815
Totaal	53.974	56.070

Overige baten (16)

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Opbrengst derden	1.678	1.383	1.743
Auteursvergoedingen	31	175	201
Vacatiegelden	15	5	14
Interne baten	3.694	3.005	3.448
Overige baten	715	673	713
Totaal overige baten	6.133	5.242	6.119

Opbrengst derden

De realisatie 2022 is € 0,295 miljoen hoger dan begroot en is in lijn met de realisatie van 2021. Met name de opbrengst derden en de overige baten waren in de begroting lager voorzien dan uiteindelijk gerealiseerd.

Auteursvergoedingen

De realisatie van de auteursvergoedingen ligt lager dan begroting en eerdere jaren. Dit komt doordat de royaltyafrekening van het SDU over 2022 nog niet bekend is. De omvang hiervan wordt in 2023 duidelijk op het moment dat de afrekening volgt.

Interne baten

In de begroting was rekening gehouden met een daling van de opbrengsten. De verwachting was dat corona invloed zou hebben op de afname van diensten. Dit bleek in de praktijk niet het geval. De realisatie laat een stijgende lijn zien en is € 0,689 miljoen hoger dan begroot. Vergeleken met 2021 zijn de interne baten met € 0,246 miljoen gestegen.

Overige baten

De overige baten bestaan voornamelijk uit de opbrengsten Reprorecht. De omvang hiervan is € 0,636 miljoen.

Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten (17)

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Salarissen	21.896	21.747	20.869
Sociale lasten	2.629	2.612	2.536
Pensioenlasten	3.672	3.645	3.603
Vergoedingen (ZW, uitlenen personeel)	-582	-	-850
Totaal salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	27.613	28.003	26.158

Het totaal van salarissen, sociale lasten en pensioenlasten stijgt met € 1,455 miljoen ten opzichte van 2021. De stijging is o.a. veroorzaakt door een toename van salariskosten volgend uit wijzigingen in de CAO en een stijging van de omvang van het personeelsbestand.

Het uitstroompercentage laat sinds 2019 een stijgende lijn zien. In 2022 kwam het uitstroompercentage met 15% hoger uit dan in 2021 (2021: 13,16%, 2020: 13%). Het gemiddeld aantal fte in 2022 is ten opzichte van 2021 nagenoeg gelijk gebleven. Ultimo 2022 waren er 298,5 fte in dienst (2021: 291,43 fte).

De vergoedingen voor zwangerschap, uitlenen van personeel en overige loonlastenvergoedingen kwamen in 2022 lager uit dan 2021. De gemiddelde salarislast per fte stijgt van € 92.600 in 2021 naar € 96.950 in 2022. Deze stijging van 4,49% is het gevolg van de wijzigingen in de cao, reguliere periodieke verhogingen, de wijzigingen van de sociale en pensioenlasten en hogere inschaling van medewerkers.

Overige personeelslasten (18)

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Uitzendkrachten/personeel derden	2.784	163	2.415
Arbolasten	57	42	48
Studielasten	463	516	277
Werving	26	75	39
Rechtspositionele lasten	139	448	96
Onttrekking/Dotatie voorzieningen	252	252	260
Overige lasten	220	437	-22
Reis- en verblijflasten	320	207	68
Totaal overige personeelslasten	4.261	2.139	3.181

De overige personeelslasten overschrijden de begroting met € 2,122 miljoen. Per begrotingspost zijn de verschillen als volgt te duiden:

- De lasten van uitzendkrachten/personeel derden komen € 2,621 miljoen hoger uit dan begroot. Deze kosten hebben onder andere betrekking op vervangende inhuur voor openstaande vacatures, detacheringen en zwangerschapsvervangning.
- De studielasten en de reis- en verblijfskosten vallen respectievelijk € 0,053 miljoen lager uit dan begroot en € 0,113 hoger uit dan begroot. Ten opzichte van 2021 stijgen deze kosten aanzienlijk als gevolg van het wegvallen van restricties op samenkomsten in het kader van de coronacrisis.
- De arbolasten vallen € 0,015 hoger uit dan begroot. Deze lasten bestaan uit een bedrijfszorgpakket, begeleiding vanuit een bedrijfsarts en arbo-gerelateerde aanpassingen van de werkplekken.
- Het ziekteverzuim is in 2022 uitgekomen op 5,42%. Dit is hoger dan 2021 (4,36%) en ook hoger dan het streefpercentage van 3,5%.
- De rechtspositionele kosten vallen lager uit dan begroot doordat er minder gereisd wordt, onder andere door het hybride werken.

Specificatie:

Omschrijving	Realisatie 2022		
	Project gefinancierd	Overig	Totaal
Overige personeelslasten	170	4.091	4.261

Kantoor- en huisvestingslasten (19)

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Huisvestingslasten	726	721	643
Onderhoud en inventaris	446	375	359
Automatiseringslasten	3.104	2.515	2.839
Telecommunicatie	29	64	11
Drukwerklasten	24	35	20
Bibliotheeklasten	756	774	746
Restauratieve lasten	461	387	261
Totaal kantoor- en huisvestingslasten	5.546	4.872	4.879

De kantoor- en huisvestingslasten zijn ten opzichte van de begroting € 0,674 miljoen hoger. Op bijna alle onderdelen is de realisatie hoger uitgekomen dan begroot. De huisvestings- en onderhoudslasten zijn gestegen en ook de restauratieve lasten komen in 2022 hoger uit dan begroot. Dit heeft voornamelijk te maken met het vervallen van de maatregelen als gevolg van corona. Hierdoor werd er in 2022 weer meer op kantoor gewerkt.

Ook de automatiseringslasten stegen in 2022. De grotere omvang van het personeelsbestand brengt extra (licentie-)kosten met zich mee.

Specificatie:

Omschrijving	Realisatie 2022		
	Project gefinancierd	Overig	Totaal
Kantoor- en huisvestingskosten	450	5.096	5.546

Activiteitslasten (20)

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Voorlichting	843	491	1.188
Bijeenkomsten	1.653	230	1.805
Onderzoek	3.271	3.473	5.206
Advies derden	91.654	70.900	85.238
Bijdragen en lidmaatschappen	394	559	384
Doorbelasting	-	-7.032	-
Totaal activiteitslasten	97.815	68.620	93.821

De activiteitslasten zijn € 29,195 miljoen hoger dan de begroting. De voornaamste verschillen per afzonderlijke begrotingspost zijn:

- Voorlichting: Het budget voor voorlichting wordt met € 0,352 miljoen overschreden. Dit bedrag heeft voor een deel betrekking op extern gefinancierde projecten. De kosten hiervan bedroegen in 2022 € 0,174 miljoen. Het andere deel heeft betrekking op de intern gefinancierde projecten, onder andere gefinancierd door aanvullend op de begroting toegewezen prioriteitenbudget.
- Bijeenkomsten: De overschrijding van € 1,423 miljoen heeft voor een bedrag van € 1,219 miljoen betrekking op extern gefinancierde projecten die bij het opstellen van de begroting nog niet bekend waren.
- Onderzoek: Dit budget wordt in de loop van het jaar projectmatig toegewezen, de lasten van deze activiteiten worden verantwoord onder afzonderlijke begrotingsposten zoals adviezen derden, overige personeelslasten en ICT-lasten. Daardoor blijft de realisatie (€ 0,202 miljoen) op de post onderzoekskosten achter bij begroot.
- Advies derden: Er is € 20,754 miljoen meer uitgegeven dan begroot. De realisatie ten opzichte van 2021 is gestegen met € 6,416 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door extern gefinancierde projecten. De kosten van de inhuur van personeel op de subsidies en GGU gefinancierde activiteiten zijn in de presentatie opgenomen onder de activiteitskosten.
- Doorbelasting: De inzet van medewerkers voor extern gefinancierde projecten wordt doorbelast aan deze projecten. In de begroting werd rekening gehouden met een doorbelasting van € 7,032 miljoen aan baten. Door het gestegen projectvolume was de werkelijke inzet van medewerkers hoger. De werkelijke doorbelasting kwam uit op € 8,047 miljoen, € 1,015 miljoen hoger dan begroot. Dit levert een positief dekkingsresultaat op.

Specificatie:

Omschrijving	Realisatie 2022		
	Project gefinancierd	Overig	Totaal
Voorlichting	174	669	843
Bijeenkomsten	1.219	434	1.653
Onderzoek	2.705	566	3.271
Advies derden	90.959	695	91.654
Bijdragen en lidmaatschappen	-	394	394
Doorbelasting	8.047	-8.047	-
Activiteitskosten	103.104	-5.289	97.815

Overige lasten (21)

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Overige lasten	2.260	1.399	1.795

Specificatie:

Omschrijving	Realisatie 2022		
	Project gefinancierd	Overig	Totaal
Overige lasten	1.124	1.136	2.260

Financiële baten en lasten (22)

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Opbrengst van effecten	-1.358	-	670
Rentebaten	217	-	507
(Rente)lasten	-120	-	-132
Totaal financiële baten en lasten	-1.261	-	1.045

De opbrengst van effecten is conform de gemaakte contributieafspraken niet opgenomen in de begroting. Het gerealiseerde verlies is daardoor in het resultaat van de Vereniging een min ten opzichte van de begroting.

Resultaat deelnemingen (23)

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
Congres- en Studiecentrum VNG B.V.	-399	-	-417
VNG International B.V.	359	-	299
VNG Risicobeheer B.V.	475	-	656
VNG Realisatie B.V.	110	-	123
VNG Naleving B.V.	24	-	171
VNG Diensten B.V. (enkelvoudig)	-255	-	-168
Vennootschapsbelasting	-40	-	-142
Totaal resultaat deelnemingen	274	-	523

VNG Diensten B.V. (VNG Diensten)

VNG Diensten is de houdstermaatschappij namens VNG en is 100% aandeelhouder van de VNG-deelnemingen. VNG Diensten voert uitsluitend houdstermaatschappij activiteiten. De inkomsten van Diensten bestaat uit rente en uit de omslag van kosten die wordt doorbelast aan de VNG-deelnemingen. Vanwege externe omstandigheden is besloten dat alleen kosten van derden (buiten het VNG Concern) aan de deelnemingen worden doorbelast. De intern vanuit VNG Concern aan te rekenen kosten worden nu gedekt door de resultaten van de VNG-deelnemingen, hetgeen voor VNG betekent dat de post resultaat deelnemingen iets lager uitkomt.

Het vennootschappelijke resultaat VNG Diensten kwam het voorgaande jaar uit op € 0,168 miljoen negatief. Voor 2022 komt het vennootschappelijke resultaat VNG Diensten, uit op € 0,255 miljoen negatief. Dit lagere resultaat, € 0,087, miljoen, wordt veroorzaakt door een toename in de overige bedrijfskosten (€ 0,133 miljoen), een hogere stand financiële baten en lasten (€ 0,031 miljoen) en een toename van de holdingbijdrage van bedrijven (€ 0,020 miljoen). De toename van de overige bedrijfskosten is het gevolg van externe advisering over een aantal bedrijfsoverstijgende trajecten zoals de verplichte verdere ontwikkeling horizontaal toezicht, toepassing laatste onderdelen invoering toepassing vennootschapsbelasting en gedeeltelijk ook het interne fusie traject VNG Naleving en VNG Realisatie. De iets betere financiële baten en lasten worden veroorzaakt door stijgende rente.

Congres- en Studiecentrum VNG B.V.

Het resultaat van het Congres- en Studiecentrum B.V. voor belastingen bedraagt € 0,399 miljoen negatief ten opzichte van een verlies van € 0,417 miljoen een jaar eerder. In vergelijking met de begroting 2022 is een negatieve afwijking zichtbaar van € 0,599 miljoen. Deze negatieve afwijking valt uiteen in enerzijds lagere brutomarges dan begroot en anderzijds besparingen op de bedrijfs- en financieringskosten. Academie en Congressen noteerden 65% resp. 88% van de gestelde targets, Trainees noteerde een plus ten opzichte van de target van 3%. De totale gerealiseerde brutomarge voor 2022 bedraagt € 4,161 miljoen en is daarmee ruim 12% lager dan begroot, maar daarentegen ruim 33% hoger dan voorgaand boekjaar. De bedrijfskosten zijn 0,037 miljoen hoger dan begroot, namelijk € 4,546 miljoen versus € 4,509 miljoen. In deze bedrijfskosten zit in 2022 voor 0,622 miljoen aan incidentele lasten uit hoofde van maximaal voorziene uitkerings- en pensioenlasten van een oud-medewerker en een bijzondere waardevermindering van de immateriële vaste activa. Zonder deze eenmalige lasten is een daling van de bedrijfskosten zichtbaar van 0,585 miljoen. Deze

positieve afwijking is verklaarbaar door gerealiseerde besparingen op de overige bedrijfskosten. Deze positieve afwijking is verklaarbaar door gerealiseerde besparingen op de overige bedrijfskosten.

VNG Risicobeheer B.V.

In 2022 kwam het resultaat van VNG Risicobeheer voor belasting uit op € 0,475 miljoen. Dit is € 0,157 miljoen hoger dan begroot. De opbouw hiervan is als volgt: de baten kwamen € 0,166 miljoen lager uit door een rekenfout tijdens het opstellen van de begroting 2022. De totale lasten kwamen € 0,323 miljoen lager uit dan begroot. Met name de gemaakte kosten betreffende de projectkosten. Door de activiteiten rond Lijn 3 heeft VNG Risicobeheer minder tijd kunnen besteden aan de diverse projecten en met name het Risicobeheerfonds (RBF).

VNG International B.V.

Het nettoresultaat van VNG-I na belasting kwam ten opzichte van het vorige boekjaar € 0,041 miljoen of wel 115% hoger uit. In het resultaat is het resultaat van de deelneming in Tunesië (€ 0,026 miljoen) opgenomen. Het resultaat vóór belastingen is als volgt te verklaren. De brutomarge (baten minus directe lasten) nam toe met 10,2% of wel met € 0,670 miljoen. De indirecte of apparaatskosten namen met € 0,602 miljoen (9,7%) toe. Hierdoor nam het bedrijfsresultaat ten opzichte van 2022 met 19,6% of € 0,070 miljoen toe. Vervolgens kwam ten opzichte van 2021 het saldo financiële baten € 0,023 miljoen hoger uit. Na winstbelasting geeft dit ten opzichte van 2021 15,4% hoger resultaat. De ten opzichte van 2021 hogere indirecte kosten komen voort uit hogere personeelslasten (14,0%) en hogere bedrijfskosten (9,7%). Bij dit alles kan worden gesteld dat de meeste projecten die VNG-I uitvoert opdrachten zijn van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Europese Commissie en de Wereld Bank. De VNG is voor een (zeer) klein deel opdrachtgever (de beleidsopdracht). Niet al deze projectbaten zijn marge gevend. Ten opzichte van de begroting 2022 realiseert VNG-I een resultaat vóór belastingen dat € 0,224 miljoen (109,9%) boven begroot uitkomt. Ten opzichte van begroot komt de brutomarge met € 0,757 miljoen hoger uit. De indirecte kosten komen ten opzichte van begroot € 0,560 miljoen hoger uit. Na aftrek van rentelasten blijft er een resultaat over dat 52,0% hoger is dan begroot.

VNG Realisatie B.V.

VNG Realisatie heeft geen permanent winststreven. Doelstelling is de projecten tegen kostprijs uit te voeren met opslag voor de eigen toe te rekenen kosten. Vanaf 2018 wordt tevens een opslag in rekening gebracht ter dekking van (eventuele) projectverliezen en ter verdere groei van het weerstandsvermogen van de BV VNG Realisatie.

Het resultaat over 2022 komt uit op € 0,087 miljoen negatief. Dit resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere kosten op specifieke GGU-activiteiten. De kosten boven toegewezen budget zijn voor rekening van BV VNG Realisatie in de projectexploitatie verantwoord. Financiering hiervan wordt gevonden in de marge die VNG Realisatie realiseert bij de opslag bij activiteiten gefinancierd buiten het Fonds GGU.

VNG Naleving B.V.

2022 is het eerste jaar waarin het grootste deel van de activiteiten op het terrein van toezicht en handhaving in het sociaal domein gefinancierd is vanuit het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU). Dit zorgt voor meerjarige financiële continuïteit en maakt het mogelijk om meerjarig te plannen en te programmeren.

De doorontwikkeling van de organisatie, die in 2020 was ingezet, vertaalde zich in een krachtige organisatie waar het fijn werken is. De uitkomsten van het medewerkers onderzoek ondersteunen dit beeld.

Zowel door verandering van werk (4x) als door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd (1x) was er sprake van enig verloop. Hiervoor zijn vacatures uitgezet die nagenoeg allemaal zijn ingevuld.

Ultimo 2022 zijn er 36 medewerkers (35 fte) in dienst. Tevens werden 12 medewerkers extern aangetrokken via detachering vanuit gemeenten of ketenpartners, zzp-contracten of via inhuur vanuit specifieke bedrijven.

Het resultaat voor belasting komt over 2022 uit op € 0,023 miljoen daar waar een resultaat van € 0,130 miljoen was begroot. De personele lasten (incl. sociale en pensioenlasten) waren nagenoeg conform begroot (€ € 0,023 miljoen lager). De ruimte die hier ontstond is ingevuld door externe medewerkers. De omzet was over 2022 € 0,399 miljoen hoger dan begroot. Ten opzichte van 2021 daalt het resultaat voor belasting met € 0,147 miljoen.

Vanaf de zomer 2022 zijn de voorbereidingen gestart tot een fusie van VNG Naleving met VNG Realisatie per 1 januari 2023. De personeelsvertegenwoordiging (PVT) heeft hiervoor nauw samengewerkt met de ondernemingsraden (OR) van de VNG en van VNG Realisatie.

In 2022 heeft VNG Naleving zich wederom een krachtige en flexibele organisatie getoond. Met de mooie stappen die zijn gezet als het gaat om de verder ontwikkeling van het portfolio en van de organisatie, ligt er een stevige basis om een krachtig onderdeel te vormen van de brede uitvoeringsorganisatie VNG Realisatie in 2023.

WNT-verantwoording 2022 Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op VNG van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2022 voor de VNG is € 216.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van het Bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. De leden van het Bestuur van de VNG ontvangen geen bezoldiging.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2022

bedragen x € 1	Leonard Geluk	Pieter Jeroense	Pieter Jeroense
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Plv. Algemeen Directeur	Plv. Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 30/06	01/07 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	0,5
Dienstbetrekking?	Ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	159.814,26	76.994,00	38.884,64
Beloningen betaalbaar op termijn	23.119,68	11.473,86	5.736,93
<i>Subtotaal</i>	<i>182.933,94</i>	<i>88.467,86</i>	<i>44.621,57</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	108.000	54.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	182.933,94	88.467,88	44.621,57
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021

bedragen x € 1	Leonard Geluk	Pieter Jeroense
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	163.716,48	159.578,52
Beloningen betaalbaar op termijn	22.562,16	22.507,44
<i>Subtotaal</i>	<i>186.278,64</i>	<i>182.085,96</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000,00	209.000,00
Bezoldiging	186.278,64	182.085,96

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht 2022 voor de WNT van de Toezichthoudende functionarissen VNG (met bezoldiging kleiner dan € 1.800)

Naam	Functie	Periode
Dhr. J. van Zanen	Voorzitter van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. H. Bruls	Vice-voorzitter van het Bestuur	01/01 t/m 02/12
Mw. S. Dijkma	Vice-voorzitter van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Dhr. E. van Oosterhout	Secretaris/Penningmeester	01/01 t/m 31/12
Dhr. S. van Alfen	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Mw. S. Ausems	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Mw. A. van Berckel	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Dhr. C. van den Bos	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Mw. S. Bruines	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Dhr. P. Depla	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Mw. I. Diks	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 29/06
Dhr. E. Drenth	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Mw. C. Dortmans	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Dhr. V. Everhardt	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 17/02
Dhr. R. Groot Wassink	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Mw. L. Grijsen	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Dhr. T. Heerts	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. P. Heijkoop	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. A. Hofland	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 22/09
Mw. L. Hooijdonk	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. J. Kompier	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 22/09
Dhr. M. van der Kraan	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 22/09

Dhr. J. Kramer	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Dhr. H. Lenferink	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 22/09
Dhr. R. Lievense	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. A. Mulder	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 22/09
Mw. S. Mutluer	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 17/02
Dhr. A. Reinders	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. C. Rutten	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 16/03
Mw. E. van Selm	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 22/09
Dhr. P. Snijders	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. G. Soest	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Mw. L. Spies	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12
Mw. O. de Vries-Chang	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 31/12
Dhr. F. Weerwind	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 10/01
Dhr. T. Weterings	Lid van het Bestuur	01/01 t/m 22/09
Dhr. R. Wever	Lid van het Bestuur	02/12 t/m 31/12

Geconsolideerde jaarrekening 2022

Geconsolideerde balans per 31 december 2022

Voor bestemming van het resultaat (bedragen x € 1.000)

ACTIVA

	2022	2021
<i>Vaste activa</i>		
Immateriële vaste activa	33	414
Software		
Materiële vaste activa (24)		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	8.570	9.319
Activa in uitvoering	84	84
Machines en installaties	787	836
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.505	1.407
	10.946	11.646
Financiële vaste activa		
Overige effecten	57.576	66.937
	57.576	66.937
Totaal vaste activa	68.555	78.997
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	9.870	6.236
Overige vorderingen	12.193	847
Overlopende activa	9.158	16.264
	31.221	23.347
Liquide middelen (25)	64.722	77.520
	64.722	77.520
Totaal vlottende activa	95.943	100.870
Totaal activa	164.498	179.864

PASSIVA

		2022	2021
Eigen vermogen			
Groepsvermogen	51.704	63.912	
		51.704	63.912
Vorzieningen (26)			
Vorzieningen	2.154	2.981	
		2.154	2.981
Kortlopende schulden			
Handelscrediteuren	11.011	9.252	
Belastingen en premie sociale verzekeringen	6.684	8.978	
Overlopende passiva (27)	80.026	85.358	
Overige schulden (28)	12.919	9.383	
		110.640	112.971
Totaal passiva		164.498	179.864

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2022

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Baten		
Contributies	24.974	24.514
Bijdrage projecten	105.242	100.092
Vergoeding geleverde diensten (29)	46.130	35.209
Overige baten (30)	5.112	5.270
Som der baten	181.458	165.085
Lasten		
Salarissen (31)	36.133	33.467
Sociale lasten (31)	4.591	4.337
Pensioenbijdragen (31)	6.154	6.010
Overige personeelslasten (31)	7.481	5.589
Afschrijvingen	1.894	1.413
Activiteitslasten	123.015	107.360
Overige lasten (32)	5.786	7.724
Som der lasten	185.064	165.900
Bedrijfsresultaat	-3.604	-815

Financiële baten en lasten		
Opbrengst van effecten	-1.358	670
Rentebaten	226	507
(Rente)lasten	-250	-273
Som der financiële baten en lasten	-1.382	904
Bijzondere baten en lasten	7	-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor Vpb	-4.979	89
Vennootschapsbelasting	-40	-142
Resultaat	-5.019	-53
Dekking uit het vermogen	800	1.177
Onverdeeld resultaat	-4.219	1.124

Resultaatsbestemming

Het resultaat 2022 is gelijk aan € 5,019 miljoen negatief. De onttrekking uit de bestemmingsreserve, gelijk aan € 0,800 miljoen, is toegevoegd aan het onverdeeld resultaat. Het onverdeeld resultaat komt daarmee uit op € 4,219 miljoen negatief en komt ten laste van de overige reserves.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(bedragen x € 1.000)

		2022	2021
Bedrijfsresultaat	-3.605		-815
Afschrijvingen en waardeverminderingen	1.894		1.413
Cashflow		-1.711	598
Toename vorderingen	-7.874		4.528
Afname voorzieningen	-827		-758
Afname kortlopende schulden	-2.331		21.992
		-11.032	25.762
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-12.743	26.360
Ontvangen interest	227		507
Ontvangen dividend	683		623
Betaalde interest	-250		-273
Resultaat effectentransacties	-2.041		47
Mutatie omrekenverschillen	-17		11
Betaalde/ontvangen vennootschapsbelasting	-40		-142
Kasstroom uit operationele activiteiten		-1.438	773
(Des)investeringen in immateriële vaste activa	381		19
(Des)investeringen in materiële vaste activa	-1.194		-1.219
Investeringen in financiële vaste activa	2.198		-1.976
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		1.385	-3.176
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-	-
Netto kasstroom		-12.798	23.957
Mutatie liquide middelen (01-01 t/m 31-12)		-12.798	23.957

Toelichting op de geconsolideerde balans

(bedragen x € 1.000)

Materiële vaste activa (24)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Activa in uitvoering	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal 2022
Beginstand					
Aanschafwaarde	24.700	84	6.222	5.926	36.932
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-15.381	-	-5.386	-4.520	-25.287
Boekwaarde 1 januari 2022	9.319	84	836	1.406	11.645
Mutaties					
Investerings	135	84	96	520	835
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-	-	-15	-15
Desinvesteringen afschrijvingen	-	-	-	-15	-15
Herrubriceringen aanschafwaarde	-	(84)	-	-	-84
Herrubriceringen afschrijvingen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-884	-	-144	-421	-1.450
Totaal mutaties	-749	-	-48	69	-729
Eindstand					
Aanschafwaarde	24.835	84	6.318	6.430	37.667
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-6.265	-	-5.531	-4.926	-26.721
Boekwaarde 31 december 2022	8.570	84	787	1.505	10.946
Afschrijvingspercentages	2-20%		5-16,7%	10-33%	

Liquide middelen (25)

	2022	2021
Kas	14	9
Bank	64.708	77.511
Stand per 31 december	64.722	77.520

Het saldo van de liquide middelen betreft het totaal van de kas, zakelijke rekeningen-courant en spaar-/vermogensspaarrekeningen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Vereniging.

Voorzieningen (26)

Voorziening	2022	2021
Stand per 1 januari	2.981	3.739
Bij: dotaties	498	759
Af: onttrekkingen	-563	-1.428
Af: vrijval	-762	-89
Stand per 31 december	2.154	2.981

In 2022 is de voorziening voor toekomstige jaarlijkse verplichtingen gedaald met € 0,827 miljoen. Het saldo bestaat uit:

- De voorzieningen projecten (€ 0,100 miljoen) voor de te verwachten juridische claims uit gerechtelijke procedures die lopen in Jordanië;
- De voorziening voor WW- en Bovenwettelijke WW-gerechtigden (€ 1,510 miljoen), mede als gevolg van de afspraken gemaakt met individuele medewerkers, en de betaling van bestaande gerechtigden en de vrijval als gevolg van oud-medewerkers, waarvan de rechten vrijvallen als gevolg van ander werk en/of het opnieuw berekenen van de looptijd van de BWW;
- De reorganisatievoorziening (€ 0,108 miljoen), zie toelichting hierop;
- De voorziening gevormd voor toekomstige ambtsjubilea (€ 0,544 miljoen). De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, verwachte salarisstijgingen, blijfkans en leeftijd.

In de reorganisatievoorziening (€ 0,108 miljoen) is voor VNG Congres- en Studiecentrum B.V. de kosten als gevolg van de lopende herstructurering opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming. Deze reorganisatie is het gevolg van verslechterde bedrijfseconomische omstandigheden naar aanleiding van de negatieve gevolgen van de coronapandemie. De voorziening betreft het totaal van de nog te betalen reorganisatiekosten per ultimo boekjaar. De berekening is gebaseerd op de kosten van externe adviseurs met betrekking tot uit te brengen advisering, transitievergoedingen, sociaal plan en overige personeel gerelateerde kosten.

Overlopende passiva (27)

	2022	2021
Vooruit gefactureerde bedragen	20.830	28.912
Vooruit gefactureerde contributie	14.324	16.037
Vooruit ontvangen subsidies	36.983	33.247
Fonds GGU & Gemeentefonds saldi	7.889	7.162
Stand per 31 december	80.026	85.358

Overige schulden (28)

	2022	2021
Div. reserveringen voor verlof en vakantiegeld	1.200	557
Overige schulden	11.720	8.826
Stand per 31 december	12.920	9.383

Overige informatie

Bankgaranties

VNG International heeft bij ABN AMRO een obligokrediet van € 2,6 miljoen. Binnen dit krediet kan VNG International bij ABN AMRO Bank N.V. bankgaranties afsluiten. Als zekerheid zijn voor een gelijk bedrag debiteuren verpand. Voorts heeft VNG International één bankgarantie via ABN AMRO N.V. afgegeven ter waarde van € 3,259 miljoen.

1. Libya, EU Pilot Projects (€ 0,273 miljoen) met als begunstigde Directorate-General for Neighbourhood and Enlargement Negotiations
2. Libya, Improved Service delivery and Accountability (€ 1,021 miljoen met als begunstigde European Commission
3. Tunisia, support to the process of decentr & deconcentration (€ 1,074 miljoen met als begunstigde Delegation de L'Union Europe.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De totale verplichting voor beheer en onderhoud van het automatiseringssysteem en de Facilitaire Diensten (catering, onderhoud gebouwen, schoonmaak en receptiediensten) bedraagt € 3,051 miljoen (t/m 2026).

Per jaar is de verplichting:

2023 € 2,262 miljoen

2024 € 0,416 miljoen

2025 € 0,299 miljoen

2026 € 0,075 miljoen

Gebeurtenissen na balansdatum

Om het samenwerken als één VNG te bevorderen, is de wens geuit om de organisatiestructuur te vereenvoudigen. Begin 2022 is daarom het proces in gang gezet om de VNG-bedrijven VNG Realisatie en VNG Naleving onder één aansturing te brengen.

Vanaf 1 januari 2023 gaan de bedrijven VNG Realisatie en VNG Naleving samen verder als één krachtige uitvoeringsorganisatie. Het portfolio van Naleving en Realisatie zijn complementair aan elkaar en kennen veel raakvlakken. De organisaties versterken elkaar met kennis en ervaring.

Behalve dat deze fusie de organisatiestructuur van de VNG vereenvoudigt en interne samenwerking vergemakkelijkt zal dit ook de dienstverlening aan onze leden ten goede komen.

[Wet Ketenaansprakelijkheid](#)

De onderneming is onderworpen aan de Wet Ketenaansprakelijkheid en de Wet Inlenersaansprakelijkheid. Uit dien hoofde kan de onderneming worden aangesproken voor de door onderaannemers mogelijk niet afgedragen belastingen en premies sociale verzekeringen.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Algemeen

Het resultaat is uitgekomen op € 5,019 miljoen negatief. Na de onttrekking uit de bestemmingsreserve is het onverdeeld resultaat uitgekomen op € 4,219 miljoen negatief. Het resultaat is ten opzichte van 2021 met € 4,966 miljoen gedaald. Het bedrijfsresultaat is uitgekomen op € 3,604 miljoen negatief. Dit is ten opzichte van 2021 een daling van € 2,789 miljoen.

Het resultaat uit de effectenportefeuille is lager dan in 2021 als gevolg van sterke koersdaling is de herwaarderingsreserve uitgeput. Het meerdere koersverlies is hierdoor ten laste van het resultaat gebracht. Dit heeft een extra negatief effect op het resultaat boekjaar 2022.

Vergoeding geleverde diensten (29)

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Vergoeding geleverde diensten	46.130	35.209
Totaal vergoeding geleverde diensten	46.130	35.209

De vergoeding geleverde diensten stijgt ten opzichte van 2021 met € 10,291 miljoen komt voornamelijk door de verbetering van opbrengsten van de georganiseerde congressen en gestegen opbrengsten VNG International.

Overige baten (30)

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Opbrengst derden	2.003	2.231
Auteursvergoedingen	31	202
Overige baten	3.078	2.837
Totaal overige baten	5.112	5.270

De overige baten zijn in 2022 € 0,158 miljoen lager dan vorig jaar. De realisatie van de auteursvergoedingen ligt lager dan begroting en eerdere jaren. Dit komt doordat de royaltyafrekening van het SDU over 2022 nog niet bekend is. De omvang hiervan wordt in 2023 duidelijk op het moment dat de afrekening volgt.

Personeelslasten (31)

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Salarissen	36.133	33.467
Sociale lasten	4.591	4.337
Pensioenbijdragen	6.164	6.010
Overige personeelslasten	7.481	5.589
Totaal personeelslasten	54.369	49.403

De overige personeelskosten stijgen aanzienlijk ten opzichte van vorig jaar. De stijging van de salarislasten (incl. sociale en pensioenlasten) komt hoofdzakelijk door een groei van het personeelsbestand (vaste en tijdelijke inzet) en stijging van de loonkosten op basis van AVR-ontwikkelingen.

Ten opzichte van het voorgaande jaar stijgen de personeelslasten met € 4,967 miljoen.

De totale bezetting van de VNG is per ultimo 2022 als volgt onderverdeeld naar de verschillen de onderdelen (in fte's):

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
VNG, de Vereniging	298,5	291,4
Congres- en Studiecentrum VNG B.V. (incl. COD)	34,2	31,2
VNG International B.V. (incl. buitenlandse dochterbedrijven)	77,2	81,3
VNG Risicobeheer B.V.	3,9	3,9
VNG Realisatie B.V.	69,1	65,9
VNG Naleving B.V.	35,0	35,2
	517,9	508,9

Overige lasten (32)

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Huisvestingskosten	913	865
Onderhoudskosten en inventaris	447	361
Automatisering	3.408	3.019
Telecommunicatie	23	16
Drukwerkkosten	33	26
Bibliotheekkosten	766	751
Restauratieve kosten	461	261
Overige bedrijfskosten	-265	2.425
	5.786	7.724

De daling in de overige lasten komt voornamelijk door de aanzienlijk lagere overige bedrijfskosten. De overige kosten voor huisvesting, onderhoud, automatisering, bibliotheek- en restauratieve kosten zijn allemaal hoger dan begroot. Mede door het vervallen van de coronamaatregelen is het kantoorpand in 2022 weer intensiever gebruikt. Dit brengt hogere lasten met zich mee.

De honoraria voor de externe accountant met betrekking tot het boekjaar 2022 opgenomen in de controle- en advieskosten, opgenomen onder overige bedrijfsposten, zijn als volgt samengesteld:

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Onderzoek van de jaarrekening	208	180
Andere controle opdrachten	152	308
Fiscaal advies en niet controle opdrachten	52	70
Totaal	412	558

Overzicht mutatie eigen vermogen

(bedragen x € 1.000)

Vermelding van de mutatie in het eigen vermogen is volgens de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) een verplicht onderdeel van de jaarrekening.

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen toekomend aan de rechtspersoon	-5.019	-53
Mutatie herwaarderingsreserve	-7.172	-1.576
Omrekenverschillen	-17	11
Mutatie eigen vermogen	-12.208	1.533

Den Haag, 15 mei 2023

Namens het bestuur,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Jan van Zanen
Voorzitter

Eric van Oosterhout
Penningmeester

Overige
gegevens

Overige zaken betreffende de jaarrekening

Vaststelling jaarrekening

Conform artikel 8 lid 5 legt het bestuur de jaarrekening ter vaststelling voor aan de algemene ledenvergadering.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de leden van Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Vereniging van Nederlandse Gemeenten te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging van Nederlandse Gemeenten per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' en met de bepalingen bij en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2022;
- het geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2022; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2022 en het Protocol beheer Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering VNG vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging van Nederlandse Gemeenten, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter onderbouwing van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Controleaanpak frauderisico's

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude en niet van ons verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van iedere wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude en fouten.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de entiteit en de bedrijfsomgeving en hebben wij de opzet en de implementatie beoordeeld en, waar van toepassing de effectieve werking getoetst van het risicomanagement van de entiteit met betrekking tot fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving. In overeenstemming het voorgenoemde en met de controlestandaarden hebben wij de volgende risico's geïdentificeerd ten aanzien van fraude die relevant zijn voor onze controle, inclusief de relevante veronderstelde risico's vastgelegd in de controlestandaarden. De door ons geïdentificeerde frauderisico's zijn als volgt:

- het frauderisico dat het management maatregelen van de interne beheersing doorbreekt;
- het risico ten aanzien van de aanpassing van de crediteurenstamgegevens en onvoldoende functiescheiding in het betalingsproces;
- het frauderisico ingegeven vanuit de perceptie dat transacties met (semi) overheidsorganen leiden tot een verhoogd corruptierisico;
- het frauderisico ten aanzien van de nauwkeurigheid/rechtmatigheid en afgrenzing van de kosten

Op basis van onze risicoanalyse en uitgevoerde werkzaamheden hebben we geen andere materiële frauderisico's gesignaleerd. Onderstaand worden de risico's en de uitgevoerde werkzaamheden verder beschreven.

Het risico dat het management maatregelen van de interne beheersing doorbreekt

Dit betreft het frauderisico dat het bestuur maatregelen van interne beheersing doorbreekt. Het bestuur bevindt zich in een positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het bestuur, waaronder risico's op mogelijke afwijkingen als gevolg van fraude op basis van een analyse van mogelijke belangen van het bestuur. Wij hebben in dat kader bijzondere aandacht gehad voor tendenties in schattingen als gevolg van mogelijke druk op management om het resultaat gunstiger voor te stellen. Wij besteden bij de controle aandacht aan dit risico door het uitvoeren van onder andere onderstaande werkzaamheden:

- wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing die het risico op het doorbreken van de interne beheersing moeten mitigeren en de werking van de maatregelen getoetst in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld;
- wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria gericht op journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- wij hebben in onze controle aandacht besteed aan significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening;
- wij hebben specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van schattingen waaronder de voorzieningen;
- daarnaast hebben wij overige passende controlewerkzaamheden uitgevoerd zoals de beoordeling van projectkosten met onderliggende documentatie als facturen en urenregistraties.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Het risico ten aanzien van de aanpassing van de crediteurenstamgegevens en onvoldoende functiescheiding in het betalingsproces

Dit betreft het frauderisico dat crediteurenstamgegevens ongeautoriseerd kunnen worden gewijzigd door diverse medewerkers. Diverse medewerkers kunnen zowel gegevens invoeren en muteren en zijn één van de fiatteurs tijdens de controle van de betaalbatch. Wij besteden bij de controle aandacht aan dit risico door het uitvoeren van onder andere onderstaande werkzaamheden:

- wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet en het bestaan geëvalueerd en de werking getoetst van de maatregelen van interne beheersing rondom de uitgaande betalingen en in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten omtrent de uitgaande betalingen;
- wij hebben een analyse opgesteld van de uitgaande betalingen;
- wij hebben betalingen geselecteerd op basis van risicocriteria.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van de uitgaande betalingen.

Het frauderisico ingegeven vanuit de perceptie dat transacties met (semi) overheidsorganen leiden tot een verhoogd corruptierisico

Wij besteden bij de controle aandacht aan dit risico door het uitvoeren van onder andere onderstaande werkzaamheden:

- wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet en het bestaan geëvalueerd rondom het aanbestedingsproces;
- wij hebben kennis genomen van interne toetsingen gericht op het aanbestedingsproces;
- wij hebben de kosten geanalyseerd op sporen van smeergeld dan wel corruptie op basis van risicocriteria.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van corruptie.

Het risico ten aanzien van de nauwkeurigheid/rechtmaticheid en afgrenzing van de kosten

Als onderdeel van onze risico inschatting hebben wij geëvalueerd welke soorten kosten of beweringen aanleiding geven tot een risico op afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Wij besteden bij de controle aandacht aan dit risico door het uitvoeren van onder andere onderstaande werkzaamheden:

- wij hebben, voor zover relevant voor onze controle, de opzet en het bestaan geëvalueerd en de werking getoetst van de maatregelen van interne beheersing rondom de kostenverantwoording, en in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten omtrent de kostenverantwoording;
- wij hebben verbanden gelegd tussen de projectadministratie en de verantwoorde kosten;
- wij hebben een steekproef uitgevoerd op de verantwoorde (project)kosten;
- wij hebben een aansluiting gemaakt tussen de verantwoorde uren en de geadmistrateerde kosten;
- wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria, zoals memoriaalboekingen in de kostenverantwoording;
- wij hebben kennis genomen van reeds uitgevoerde controles door accountants op afgesloten subsidieverantwoordingen.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van de nauwkeurigheid/rechtmaticheid en afgrenzing van de kosten.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-nakomen van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

Controleaanpak continuïteit

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur heeft geen omstandigheden geïdentificeerd die de continuïteit van de onderneming in gevaar kunnen brengen.

Het is onze verantwoordelijkheid om vast te stellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is en het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. In het kader van deze verantwoordelijkheid hebben wij onder andere de volgende werkzaamheden verricht:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten waaronder het aanwenden van liquiditeiten middels toekomstige dividendstromen, aanspraken op de effectenportefeuille;
- evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen in het kader van het GGU-fonds en inkomsten uit contributies;
- evalueren of in de continuïteitsbeoordeling rekening is gehouden met de ontwikkelingen rondom minimaal aan te houden weerstandsvermogen;
- analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, in overeenstemming met het beleid;
- inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.

Gebaseerd op onze werkzaamheden hebben wij geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven en achten wij de continuïteitsveronderstelling zoals door het bestuur gehanteerd aanvaardbaar. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag bevat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' en met de bepalingen bij en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2022, het Protocol beheer Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering VNG, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

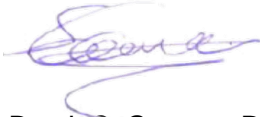
- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing dat relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren aan het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Woudenberg, 15 mei 2023
Vallei Accountants Audit B.V.

Drs. L.S. Goeman RA

